

MATERIAL

PENTRU

ISTORIA BISERICESCĂ UNIVERSALĂ ȘI NAȚIONALĂ.

ARHIMANDRITUL MACARIE,

Traducătorul Istoriei Bisericești a lui Teodoret.

Cercetând biblioteca Monăstirei Cernica am găsit un manuscris voluminos, intitulat: „*Carte numită Istorie Bisericească, acum întru A. A., B., A. N. (adică întâia Domniea Blagocistivului Domn) Io Nicolai M. B. (Mavrogheni) și întru păstoria Π. A. N. M. A. T. ΔΓ. (adică: Preasfințitul Arhiepiscop și Mitropolit a totă Ungro-Vlahia) Chir Grigorie, scósă din Eline de mine nevrednicul Macarie Ieromonah, Arhimandrit al G. M. B. (adică: Sfintei Monastiri Bistrița) în G. M. (adică: în sfânta Mitropolie) la anul 1787, Maiu 25.*” Apoi la pagina 30 la finele scării conținutului cărței se cetesc următoarele rînduri în grecește.

”Ηγυσται-καὶ τετελείωται καὶ μετηνέχθη ἤδη ἡ βιβλος ἐκ τῆς Ἑλλάδος φωνῆς εἰς τὴν ἐγγχώριον ταύτην καὶ ἡμετέραν, συνάρ-

σει μὲν τοῦ κρείτονος, ἐνεργεία δὲ καὶ πόνοις καὶ τῶν ἐμῶν ἀμαρτολῶν χειρῶν.

Ἐν ἔτη ἀπὸ Θεογονίας χιλιοστῶ ἑπτακοσιοστῶ ὀγδοηκοστῶ ἐβδόμῳ, Μαΐου εἰκοστὶ πέμπτη.

Ἀργιμανδρίτης Μακάριος.

Românește: S'a apropiat și s'a terminat și tradus acum cartea din limba grécă în (limba) acésta locală și a nóstră; cu ajutorul celui mai mare, dar cu lucrarea și ostenelele și a pecătóselor mele mânu. În anul de la nascerea lui Christos una mie șépte sute-opt-deci și șapte. Maïu în doué-deci și cincî.

(Subscris:) *Arhimandritul Macarie.*

Din titlul și nota citată să constată că un Arhimandrit Macarie a tradus, încă din seculul trecut, 1787, tótă Istoria Bisericéscă a eruditului și abundantului scriitor eclisiastic Teodoret.

Teodoret a trăit între anii 393—458. Și între alte scrieri ale sale a lăsat posterităței creștine și scrierea acésta: Istoria Bisericéscă, în cincî cărți, care este de o valóre fórte mare pentru orî-ce Teolog, ce voește să cunóscă în amărunt și după cele mai vechi isvóre, istoria Bisericeî lui Christos în seculiî primari. Acesta și cu Eusebie sunt singurii și cei mai prețioși istoriogarfî ai bisericeî creștine, mai ales a-supra timpurilor primare.

Insemnătatea manuscriptului crește și devine importantă pentru noi Româniî, nu numai pentru că este cea întéia traducere în limba nóstră a acestei opere—Istoria Bisericéscă a lui Teodoret—; dar mai ales pentru că traducătorul a făcut traducerea după original și în o epocă în care fórte rar se ntâlnesce

scriitori și traducători Români. Să știe că în timpurile lui Mateiu Basarab și Vasilie Lupu continuu se întâlnesc traduceri din grecește și Slavonește, până după jumătatea seculului al 18. Pe la finele seculului trecut între anii 1770 — 1815 sunt mai rare asemenea lucruri literare, iar acesta nu provine numai din predominarea influenței limbei grece între Români, ci cauza principală a fost mai ales situația neliniștită a acestor țări, provocată de resbelurile neîntrerupte, ce au avut loc în aceste pământuri ale Românilor, între Turci și Ruși, Ruși și Nemți, Nemți, Turci și Tătari, și cari toți faceau război numai și numai cu scop care dintre ei să ne înghită; deși mai toți în formă se de-
deau de protectori sau de salvatori ai țerei, pe când în realitate umblau morțiș și se băteau ne'ncetat pentru a ne împărți la urma urmii între ei și a ne nimici ființa. De aceea aparițiunea scrierilor și traducerilor din acest restimp sunt rare și de prețuit; pentru că ele dovedesc rîvna și dorul aprins ce l'avea cărturarii noștri și în acel timp pentru îmbunătățirea literaturii naționale. Greu și anevoios este a se ocupa cineva cu literatura, când nu este sigur pe diuă de mîne unde va fi!

Câte emigrări, câte sclăvii, câte urgii, jafuri și devastări n'am suferit noi Români în aceste timpuri! Din câte date sigure și positive cunosc, și pe care le am cules din diferite manuscrite grece și române, din note și însemnări de prin cărți, rămân surprins și admir țaria în suferinți și tenecitatea poporului Român de a persista cu îndărătnicie în vatra și cartea strămoșască și a nu se expatria, după placul vrăjmașilor lor! Să nu ne surprindă ideia de vitejia

Romanului, — suferința în dureri ș'amărăciuni, de cari a gustat forțe multe, cași voïnicia și bărbăția în lupte, când a fost vorba de ași apara vatra strămoșască, — sunt ereditare în neamul nostru. Dar să lăsăm aprecierile abstracte asupra acestor timpuri cetitorului și să revin la manuscript.

Istoria Bisericească a lui Teodoret este continuarea Istoriei lui Eusebiu, dupre cum însuși Teodoret afirmă: „Eusevie dară Palestineanul dela D-zeeștii Apostoli povestea și Istoria cea Bisericească începându-o, până la iubitorea de D-deu împărăția Constantinului Celui Mare, pre cele întemplate bisericilor le scrise; iar eu sfârșitul scrierei aceiei începutul povestirei îl voiu face (Precuvântarea autorului Teodoret, după traducerea lui Macare)“. Ca probă de modul traducerei și de limba românească ce a iutrebuintat traducătorul transcriu aicea paragraful despre Biserica Gothiei, (Goților) care presintă și un interes istoric pentru noi Români și ni formeză și convingerea: că dacă pe acel timp locuitorii acestor locuri erau Creștini, adică masa Goților ce locuiau pe locurile noastre, cu atât mai mult cei de peste Dunărea, adică Dacia Aureliană: Iată textul lui Teodoret, după traducerea Ieromonahului Arhim. Macarie:

CAP. 30.

Pentru Besérica Gothilor.

„Și vedându-o (Sf. Ioan Chrisostom) și gloata cea Tătărăscă vînată și prinsă de mréja cea arianicească, un meșteșug află și el în protivă, și prilej găsi al vînării. Pentru că preoți de o limbă acelora, și diaconi, și pre cea ce le cetea cuvintele cele dumne-

dești hirotonisindu-le, o beserică le dăte acestora și pre mulți dintru cei rătăciți îi vîna prin aceste. Pentru că și el cam mai de multe ori mergînd acolo le vorbea, pre oareș-carele ce le știa pre amîndoa limbile, tâlmaciū uneltindu-l, și pre cea ce știea ca să grăiască îi făcea ca să o facă acésta. Pre acéstea dar înlăuntru le făcu în cetate, și pre mulți îi vîna dintru cea ce fusese amăgiți, al propoveduirilor celor Apostolicești adevărul arătându-le.“

Manuscriptul este în falio și conține 1,112 pagine. Este corect scris și bine conservat, litera mare și cetetă. După forma scrierei să pare că traducătorul Macarie era om învățat, că cuoscea și limba elenă și pe cea latină forțe bine. Apoi tot forma scrierei mai probéază că Macarie Ieromonahul aū învățat și în școlele apusene, pentru ca scrisórea l tradă, pas cu pas, despre cea ce nu cred că mē înșel. La finele manuscriptului se află următórea însemnare, proprie alui Macarie Ieromonahul, de cuvinte întitulată :

Lexicon saū Cuvintérnic, a cuvintelor celor neînțālese, care cu aceste douē semne“ sunt însemnate deasupra. Iar de s însemnate (pe margine) nu'sū la cuvintérnic, știute că din uluélă s'aū lāsāt, și la Lexicon nu'sū tālcuite. Iară de'sū niscare-va cuvinte neînțelese neînsemnate, tóte la un loc orī la mai multe'sū însemnate și nu'sū pretutindenea. Iară de nu'sū nicāirea nici cum însemnate, știut e cum-cā'sū lāsate și trecute. Cuvintele la slova lor, pre care o aū la început, să se caute; adică în loc de pildă: Avraam la Az, Bechet la Buche și cele-lalte asemeneași.

De aicea începe Lexiconul cuvintelor sale, care

ține dela pag. 1089 până la 1112. Intre cuvintele din Lexiconul său sunt și o sumă formate de Macarie însuși, ceea ce probază că era om învățat. Să citez câte-va exemple: Așa: *Aseimea*, unime, împărțire. *Aufostimea*, adică sorocul și începutul, de când începu să fie lucrul acela. *Altos nepremenit*. *Adăstându'i* — Așteptându'î. *Vederoșime*, adecă lumescă slavă și pompă arhierescă. *Guralive*, adecă mai cu multă podobă, et. et.

Dar în fine cine este acest Ieromonah Macarie? Nu mă îndoesc că este Român de neam, pentru că cunoștea perfect limba Română. De unde este, care'i sunt părinții, unde a' studiat? Iată atâtea chestiuni asupra cărora nu pot răspunde acum. Dacă timpul 'mă va procura date sigure, cu plăcere mă rezerv ale face cunoscute lectorilor Revistei. În tot cazul Macarie Ieromonahul este un bărbat însemnat, după cum ni'l dovedește chiar și numai acest manuscript.

NB. Să știe că Arhimandritul Macarie putea fi în același timp și în Mitropolie ca servitor și Egumen la o Monastire, ca Bistritza. Acest usă s'a practicat în Biserica noastră în timpul vechiu și se practică și astăzi.

C. E.

IMBUNĂTĂȚIREA SORTEI CLERULUI.

(Urmare. Vezi No. 9, anul al XII, pag. 659).

Turnate fiind lumînările ast-feliu, ele sînt duse, unele în atelierul fasonărei, altele în cel al poleirei și tóte în atelierul împaketărei. Aici lumînările mai mici de 50 gim. primesc o etiketă cu insigniile de mai sus și cu prețul lumînărei, iar pe paket altă etiketă, tipărită cu aceléși indicațiuni. Lumînările, fasonate în figurî deosebite, primesc o asemenea etiketă, lipită pe fie-care lumînare, iar cele poleite sêu nu să împaketéză mai multe la un loc și li se lipește și acestora o etiketă tipărită, cu arătarea numărului lumînărilor și a prețului fie-cărei lumînări. Și la aceste operațiuni sînt proprii monahii, kiar dintre cei mai bătrîni, esceptându-se dór operațiunea poleirei, carea reclamă vederi mai agere și mâni mai sigure. In tot casul cei-ce vor lucra și în aceste ateliere aũ dreptul la o ameliorare a porțiunei dîlnice și la o gratificațiune regulamentară.

Acum să stabilim cu aprocsimațiune și prețul, cu care va putea să aibă monopolul aceste lumînări, și pentru acêsta vom pleca dela prețul curent al cerei galbine. Cera galbenă curată și în sloiuri astă-dî pe piețele nóstre se vinde între 4-6 lei ocaua veke, sêu între 3-5 lei klg. Dêcă luãm mijlocia prețului de astă-dî al cerei în sloiuri vom avea 5 lei pentru ocaua veke și 4 lei pentru kilogramul de cêră galbenă. Prisăcile nóstre vor trebui să procure fabricelor cêra

galbenă cu 50% mai jos de prețul țilei; adică cu 2, 50 bani ocaua vece, și keltuelele de turnare a lumînărilor astă-đi nu se urcă mai sus de un leu ocaua, unde intră salariul turnătorului, lemnele, kiria casei și a uneltelor de topire și turnare precum și un mic beneficiu preste tóte aceste. Prin urmare lumînările de cĂrá galbenă au să coste pe fabricele nóstre 3, 50 bani ocaua, față cu 6 — 8 lei ocaua, prețul curent al lumînărilor, pe care neguțătorii noștri le numesc de cĂrá curată. Nu am adăugat aici prețul feștilei, fiind-că ea valorĂză prețului cerei, ce o înlocuește, și apoi trebuie să mai știm, că în prețul de un leu intră și accisul comunei, de 50 bani la ocaua de lumînări fabricate, (a) pre care neguțătorul îl adaugă în prețul de un leu al fabricĂrei. Prin urmare, pe fabricele nóstre lumînările de cĂrá galbenă au să le coste ocaua 3 lei, sĂu mai puțin de jumĂtate, dupĂ cum se vĂnd ele astă-đi de cĂtră neguțătorii; și de aici un escedent pentru monopol cel puțin de 3 lei la fie-care oca de lumînări de cĂrá galbenă. Să nu se cređă, că am uitat aici lumînările de cĂrá albă, precum și cele fasonate în figurii. Dar o declar de mai înainte, că cu aceste felii de lumînări cĂștigul fabricelor este și mai mare față cu prețul curent al pieței. Noi pentru operațiunea albirei cerei, a poleirei lumînărilor, sĂu a fasonĂrei lor, precum și pentru scĂdemĂntul cerei la albire adĂugĂm încă un leu de oca și atunci lumînărilor poleite de cĂrá albă vor costa pe fabrice 4 lei, în óre-ce aceste în piață se vĂnd de cĂtră neguțătorii noștri cei cinstiți cu 10-12 lei ocauă, iar cele, numite ru-sești cu 14-18 lei ocauă. În privința lumînărilor fasonate în figurii trebuie să știm, că ele se vĂnd cu bucata și aici cĂștigul neguțătorului este și mai mare. Ecă, dupre părerea și calculele mele cum trebuie organizată fabricarea lumînărilor de cĂrá, precum și escedentul, ce lasă fie-care oca de lumînări pentru îmbunĂțirea sorți Clerului. De a-

[a] Vezi Memor. ul P. . . Melhisedec.

cum să vedem cum se poate face desfacerea acestor lumînări pentru realizarea mai nemerită a scopului nostru.

III.

Desfacerea lumînărilor de ceară cu escedentele banesii.

Lumânările, fabricate în condițiunile de mai sus, trebuesc desfăcute și anume în așa mod, ca prețul lor să nu apese prea mult asupra consumatorilor și apoi să aducă și rezultatul dorit; adică mijlocele pentru îmbunătățirea sortei materiale a clerului. Acesta ni impune, ca studiul nostru din acest capitol să înbrățișede toate elementele unei desfaceri raționale, să arate cu precisiune prețul lumînărilor, puse în consumațiune, și în sfârșit să presinte și calculele, trebuitoare, după care să se pótă vedea și escedentele, ce pôte lăsa această întreprindere.

Pentru o desfacere rațională și mai puțin costisitoare trebuesc înființate deposite de lumînări, fabricate în condițiunile de mai sus, prin toate orașele Țerei și la catedralile kiriarhiilor. Aceste deposite vor înlesni Biseriilor din orașe de a avea prin eclirarhiile catedralelor lumînările trebuitoare și prin Protoierei Biseriilor de prin comunele rurale. Eclisiarhiile catedralelor primesc lumînări dela fabricele respective, le aședă într'un anume deposit, de unde scot pentru trebuințele catedralelor și la pangaluri, (a) spre desfacerea parțială, eliberedă în primirea parohiilor lumînările trebuitoare pentru Biseriile din orașe și Protoiereilor pentru Biseriile de prin comunele rurale. Pentru toate aceste primiri și desfaceri în mare (en gros) a lumînărilor de ceară, Eclisiarhul ține comptabilitate regulată, carea se va specifica prin regulamentul, elaborat de către comitetul administrativ al monopolului lumînărilor de ceară. Pangalurile fiind de neapărata trebuință pentru Biseriile cu venituri restrânse și pentru Biseriile de prin comunele

[a] Vorba această, carea se pronunță pangal și pangar, vine de la cuvintele grecești πάλι: = în totul, forte și βελος, = bun. În totul forte bun, sau folositor.

rurale, ele pot să lipsescă din Bisericile catedrale ale kîriarhiilor și din Bisericile cu venituri mai mari. La pîrta curtei fie-căria din aceste Biserici se pot înființa bolte anumite, adică prăvălii, unde se vor păstra și desface, dîcem nu numai lumînările de cêră, dar în genere obiectele sacre, puse la îndemîna pioșilor creștîni. Aceste bolte odată clădite, se vor înkiria la neguțatori laici, cari își procură obiectele de desfăcut de la Eclisiarhiu kîriarhiilor, le desfac numai în condițiunile, prescrise de regulament și adaug apoi și ei cu kiria boltelor veniturile Bisericilor și cu desfacerea obiectelor sacre veniturile monopolului și în genere ale îmbunătățirei sorței materiale a clerului. Eu cred, duple cum se practică și în Biserica rusă, că Bisericelor noastre le-ar ședeă fôrte bine, dacă în aceste bolte s'ar găsi la îndemîna creștinilor: lumînări de cêră, unt-de-lemn pentru candile, tămăie și prescuri, de altă parte tot aici s'ar putea depune spre vîndare cărțile ritualului bisericesc, tipărite în tipografia cărților bisericești, și care putrețesc în magazinele tipografiei, cărți de rugăciune pentru creștîni și altele, ce ar hrăni și desvolta pietatea creștînescă; și în sfêrșit dacă în aceste bolte creștinul ar mai găsi icône, pre scândură și hârtie, cruciulițe pentru pept, medaliône cu sânti etc; cu aceste tôte obiecte noi am aduce creștinului nostru o adevărată binefacere și l'am feri de multe neajunsuri, ce-i altereăza gustul estetic și i infiltreăza trebuințe, streine de interesul și simțimêntele lui. Și apoi tôte aceste obiecte, nu sub forma de monopoluri, ci numai pentru îndemănarea și înlesnirea creștinilor se pot procura de cătră bolțile bisericești de la monopolul lumînărilor de cêră, de la tipografia cărților bisericești și din piață, regulându-se desfacerea lor prin anume tarif, care va sta în fie-care prăvălie și va servi ca normă de desfacere, avênd și în formarea tarifului cuvêntul hotărîtor Comitetul administrativ al monopolului lumînărilor de cêră.

Nu mă pot despărți de această materie, pînă ce nu voiî

spune cuvântul meu și aici, în privința viitoare iconografii din Biserica noastră. Încă de la 1885, când mă aflam Director al tipografiei cărților bisericești și Președinte în Comitetul redactor al Revistei „Biserica ortodoxă română”, am venit la convingerea, că Biserica noastră trebuie să aibă și rolul de a forma bunul gust al creștinilor noștri în ceia, ce privește iconografia și pentru acesta din economiile acestor două instituțiuni s'a clădit stabilimentul pentru o litografie bisericească, carea să aibă menirea, de a procura Bisericeii Antiminesele trebuitoare, iar creștinilor ico-nenele cu un preț cât se poate de scăzut. Astăzi acest stabiliment, atât de folositor și kiar mântuitor pentru națiune, se află în stadiul, că posedă clădirea trebuitoare, și are nevoie numai de o mașină cu un tesc de litografie, pietrele cu cartónele și cela-lalt material litografic, precum și personalul. Și vorbind și cu cifre, litografia noastră bisericească mai are trebuința cel mult de 30,000 lei, pentru ca să începă a revărsa asupra națiunii nemăsuratele ei bine-faceri. Și numesc produsele unei litografii bisericești bine-faceri nemăsurate; fiind că eu am în vedere aici nu câștigul material, ci cel moral. Reînviarea vekei iconografii a Bisericeii române, din care sînt încă multe tipuri caracteristice, ce așteptă numai reproducerea; copierea s-telor noastre icóne, făcătoare de minuni, care începînd de la Némțu și până la Severin și Galați împodobesc Bisericile noastre; și în sfârșit pun un preț foarte mare și pe aceia, ca iconostasele din casele sătenilor noștri să se umple de icóne, care îi va forma un gust estetic numai românesc și îi va aduce aminte de activitatea și dărnicia Domnitorilor celor mari ai Țerei, cari îi înavuțit Bisericile cu aceste obiecte sacre, supunându-se cu respect și venerațiune pietăței creștinești și plătind cu mîna largă prețul răscumpărării acestor odóre....

Plin de nădejdea, că a venit și la noi timpul, de a ne gândi mai mult la laturea morală a creștinului nostru, mă reîntorc la monopolul lumînărilor de ceară și propun.

că este de trebuință a se înființa depozite de luminări și în fie-care oraș; ba eu ași adăuga, ca și aceste depozite să fie organizate sêu asortate și administrate dupre modelul boltelor bisericesti. Aici avênd a face cu un simplu neguțător, el va priimi de la o fabrică a monopolului luminările de cêră în margenele Regulamentului, cărțile și icônele de la tipo-litografia bisericescă, iar cele-lalte obiecte sacre și le va procura din piêtă, avênd libertatea comercială în desfacerea obiectelor, procurate din piêtă, și beneficiind de câte un rabat de la monopol și tipografia cărților bisericesti. In ce privește rabatul, ce se va acorda tuturor debitantilor de luminări de cêră, eu nu mē ocup aici, fiind că admit un comitet administrativ al monopolului, care prin Regulamentul sêu va stabili creditul debitantului, și va ficsa rabatui lui. Nu mē preocupă nici învoială, ce se va stabili între debitant și tipo-litorafia cărților bisericesti pentru desfacerea produselor acestui stabiliment. Voiesc să mē ocup mai cu de amăruntul de prețul, cu care au să fie desfăcute lumînările de cêră, pentru ca mai jos să avem putința, de a face un calcul al escedentelor, rezultate din desfacere anuală a lumînărilor de cêră și apoi să avem și grija, ca nu printr'un preț neîngrijit să desgustăm lumea și prin urmare să ajungem la rēcirea simțului religios.

Avênd ca punct de plecare prețul, cu care se pot avea lumînările de cêră în fabricele propuse, și găsind, că acest preț este de trei lei ocua pentru lumînările de cêră galbenă și patru pentru cele albe și poleite, precum kiar cele fasonate, noi am propune un adaos numai de 25 %, la ocua de lumînări, decă am calcula numai ca neguțătorii, și cu kipul acesta am avea prețul lumînărilor cu 3,75 și 5 lei ocua, preț fôrte favorabil pentru consumatori, mai favorabil de cât prețul de astă-dî al lumînărilor de cêră. Lumînările de cêră galbenă, dupre cum ne spune și P. S. Melchisedec prin Memoriul citat, se vënd cu 6 lei, dar ele se ridică și până la 8 lei ocua, decă cêra lor este ceva mai curată; iar lumînările de cêră albă se vënd de

la 10—12 lei ocaua și cele poleite sêu fasonate ajung până la 14—18 lei ocaua, mai ales decât sînt și de provenință rusescă. Noi în capitulul precedent am propus fabricarea lumînărilor dupre sistema rusescă și prin urmare fabricile noastre vor produce cele mai bune și mai fine lumînări de cêră și de aici am putea să urcăm prețul lumînărilor noastre până la întreitul costului lor din fabrice; adecă cele galbene până la 9 lei și cele albe până la 15 lei ocaua. Dar nu, eũ, adresându-mê la măriniția creștinilor, îi rog, să nu cêră a li se oferi produsul cel mai fin al artei fabricărei lumînărilor pe prețul fabricei, fiind că veniturile acestui produs sînt menite pentru îmbunătățirea sortei materiale a părinților lor spirituali; și iarăși adresându-mê la calculul minței lor, le spun, lumînările de cêră galbenă curată în piếtă le cumperi cu 6—8 lei, ocaua, iar cele de cêră albă cu 10—12, și încă cu 14—18 lei ocaua cele mai fine. De aceia eũ propun, ca lumînările fabricelor noastre, făcute cu tótă acurateța și fineța artei, să se vindă nu mai mult de 6 lei ocaua cele de cêră galbenă curată, 10 lei cele de cêră albă și 14 lei ocaua, cele poleite și fasonate. Cu modul acesta avem un preț al lumînărilor, ca cel mai eftin din piếtă, și un preț îndoit și mai bine, ca cel ce costă pe fabrice; lucru ce este necesar de a se ajunge la scopul ultimar al monopolului și la acoperirea treptată a sumei, ce se va împrumuta de la casa de consemnații, pentru instalarea fabricelor de lumînări de cêră. Acêsta sumă, adaug, nu se va rãdica mai sus de câte-va decimi de mii de lei; și anume eũ nu admit mai mult de 10,000 lei pentru instalarea unei fabrici cu reparația localurilor și uneltele.

Decă avem un escedent sêu câștig curat de la o oca de lumînări de cêră galbenă 3 lei, de la una de cêră albă 6 lei, și de la o oca de lumînări fine 10 lei, acum să vedem, se înțelege cu aprocsimțiune, câte ocale de lumînări de cêră se cer anual pentru trebuințele Bisericelor și ale creștinilor noștri și ce escedente vom putea realiza iarăși anual,

pentru mult dorita cestiune, îmbunătățirea sortei clerului.

În calculele, ce'mi propun a face pentru acest scop, nu voiŭ urma calculele, făcute de P. S. Melchisedec prin Memoriŭ, fiind că aceste calcule au mai multe greșele de operație, și în asemenea împrejurare aș ajunge și nevrând la o critică nefolositoare. De altă parte, nu pot primi pentru calculele propuse nici datele, raportate de Protoierei pentru județele Roman, Bacău, Putna și Tecuciŭ; fiindcă și aceste sînt lucrate fără pētrunderea de datorie, la care i-a kiemat P. S. Kiriarh, sēu în cazul cel mai bun fără pricepere. În adevēr, nu am nimic de đis în privința numărului Bisericii din fie-care județ, m'a impresionat însă cantitatea lumînărilor, calculată de Protoierei de Roman și Bacău. și pusă în consumațiune pentru Bisericile din județele respective. Așa Protoiereul de Roman đice, că în județul sēu sînt 120 Biserici, iar aceste Biserici consumă anual, se înțelege duple un calcul, 241 ocale de lumînări de cēră; adecă fie-care Biserică în timpul serviciilor din 52 Duminici de preste an, 12 Sērbători împērătești, și numai 13 sērbători mai mici, cu cele doē Sâmbete ale morților, cu hramul Bisericei și șēpte đile la Paști, adecă trei din sēptămâna luminată și patru a patimilor, consumă 2 oca. 3 ltr și $\frac{1}{3}$ de lumînări de cēră. Dar nu știu, dacă Prea Cucernicu Protoiereu de Roman s'a gândit, că fie-care serviciu de sērbătoare, kiar la țēră, dureză cel puțin 3 ore, (a) și că pentru fie-care oră de serviciu pune în ardere $4\frac{1}{2}$ dramuri de lumînări, care câtime de ardere trebuiește împărțită pe cel puțin trei lumînărele; adecă una în altar pre s-ta Masă, la Proscomidie, iar în timpurile întunecōse și în mâna preutului, doē lumînărele în Biserică la icōne și în întunec una în mâna dascălului. Dar cu Prea Cucernicul Protoiereu de Bacău calculele matematice sînt și mai certate. P. Cucernicia Sa

[a) Noi đăm de serviciu 3 ore; adecă $\frac{1}{2}$ oră Rugăciunea de sēră, (vicernia) $2\frac{1}{2}$ ore Rugăciunea de Diminēță (utreniu) cu liturgia. Cred că nu esagerăm calculând ast-feliŭ.

ține, că în județul Bacău sînt 227 Biserici și pentru toate aceste Biserici cu toate serviciile de preste an pune 100 (una sută) ocale de lumînări de cîră; adecă în județul Bacău, numai după calculele Protoiereului, o Biserică consumă pe an 154 dramuri de lumînări de cîră, cea ce revine pentru o oră de serviciu cu toate lumînările de aprins 0,65 dintr'un dram!.... Nu știu ce să jălesc aici mai întăi;—nepătrunderea de datorie, seŭ nepriceperea Protopopului? A înțeles Prea Cucernicia Sa, că P. S. Melhisedec, Kiriarhul seŭ, pătruns de dorul, ca să se resolve cestiunea cea mare—îmbunătățirea sortei Clerului, a cerut de la subalternul seŭ, să-î spună, *câte lumînări consumă o Biserică din județul seŭ la serviciile ei ordinare?* S'a pătruns de sântenia datoriei, că este vorba *despre îmbunătățirea sortei materiale a fraților seŭ?* Eu vėd o ușurință și o desinteresare prea mare!... De aceia și P. S. Melhisedec prin Memoriu ținend numai, că Protoiereii de Roman și Bacău „însėmnă numai cătimea de lumînări, ce Bisericile cumpără anual“ îi părăsește în calculele mai depărtate și primește, ca factor de calcul, cătimea, propusă de Protoiereul de Tecuciŭ, cel care cu mai multă pricepere, și cu totă sântenia, datorată sarcinei impusă, raporteză, că o Biserică din județul seŭ consumă pe an la serviciile ordinare 13 ocale de lumînări de cîră, fie, se'nțelege, aceste lumînări cumpărate de Primărie, Preut, seŭ și de pioșii creștini. Mai mult, eu însumi în calculele, ce vor urma, și pentru rėspectul, ce am pentru P. S. autor al Memoriului, dar mai ales pentru drėpta judecată, eșită dintr'o minte mai fasonată prin scóle, primesc cătimea de 13 ocale de lumînări de cîră, consumate de o Biserică de Țeră în timp de un an, și voiŭ întrebuiŭta și eu acest numėr, ca factor de calcul. Și pentru ca să ajung la scopul propus, stabilesc următorul tabel, care reprezintă în sumă generală numėrul Bisericilor din fie-care Eparhie eclesiastică, împărțită pre Biserici urbane și ru-

rale, urmând la sfârșit a se adauga cele 8 catedrale kiriarhale, precum skiturile și mănăstirile, care consumă și mai multe lumînări, de cât Bisericele parohiale.

TABEL

DE

Numărul Bisericilor din țeri, împărțit pe kiriarhi, comunele urbane și rurale.

	Urbane.	Rurale.	Total
1. Mitrop. Ungro-Vlahiei are Biserici.	243	+ 1418	= 1661
2. Mitp. Moldovei și a Sucevei.	87	+ 714	= 801
3. Episcopia Râmnicului Nou Severin	77	+ 1696	= 1773
4. Episcopia de Roman	55	+ 651	= 706
5 " " Buzeu	15	+ 403	= 418
6 " " Huși	23	+ 395	= 418
7 " " Argeș	27	+ 466	= 493
8 " " Dunărea de jos	53	+ 280	= 333
Totalul Bisericilor	580	+ 6023	= 6603

La aceste totaluri trebuie să mai adăogăm 8 Biserici catedrale (a) și 56 mănăstiri și skituri, pe care eu le pun tot la rubrica Bisericilor urbane, fiind-că în dinsele serviciile bisericești se fac dîlnic și prin urmarea consumația lumînărilor trebuie să fie mai mare, de cât la Bisericile rurale. Față cu un asemenea calcul avem: 664 Biserici urbane, 6023 Biserici rurale și un total de 6667 Biserici, care au a arde lumînările din fabricele noastre. Eca datele cele mai precise, în ce privește numărul Bisericilor noastre, fără de a mai adăuga toate acele cunsumătoare de lumînări de cêră, ca Bisericile eterodocse și scôlele iudaice; și de aceia și calculele, basate pe niște asemenea date, trebuie să fie nu numai cele mai veridice, tot o dată și cele mai puțin încărcate.

a) La fie care Mitropolie și Episcopie sînt câte doê și trei Biserici, dar într'ans le se oficiază cu rîndul din cauza personalului celui restrîns.

Pentru serviciile ordinare dintr'un an, fie-care Biserică dintr'o comună rurală nu pôte să consume mai puțin de 13 ocale lumînări de cêră; acêsta în calculele séle o admite și P. S. Melhisedec. O Biserică rurală trebuie să fie sêrvită într'un an cel puțin în 87 de zile, fără a mai pune aici și multe din Sâmbetele de preste an, în care Preuții cu conștiință oficiază. Pentru aceste zile de serviciu ordinar Biserica arde lumînări în timp cel puțin de 261 ore; séu pentru cele trei servicii ale unei zile servite, care duréază cel puțin trei ore, ea trebuie să consume câte 60 dramuri de lumînări; ceia ce represintă vro 5-6 lumînărele, care în multe din aceste zile ard și până prin policandrele acestor Biserici. Știm cu toții cum se adună lumînările pentru serviciile ordinare pe la Bisericile din comunele rurale, dar cu tôte aceste ele sînt de ajuns și n'am audit un singur Preut, cum se cuvine, că ar duce lipsă în lumînări pentru serviciu. Atele sînt lipsurile și suferințele Bisericilor rurale . . . și creștiniî noștri, începênd dela proprietar arendaș și până la cea mai sâracă babă, se grăbesc a aduce la Biserică lumînările, trebuitoare serviciilor ordinare, și aceste nu numai de cêră galbenă, dar și de cêră albă, deși aceste sînt mai scumpe.

Acum pentru ușurința calculărei voiă dice aici, că la Bisericile din comunele rurale se ard numai lumînări de cêră galbenă, și că aceste Biserici consumă pentru serviciile ordinare dintr'un an suma de 78, 299 ocale de lumînări de cêră galbenă. Adecă, fie-care din cele 6023 Biserici rurale consumă într'o oră de serviciu 20 dramuri lumînări de cêră galbenă, într'o zi 60 dramuri și în 87 zile servite 13 ocale și 20 dramuri, iar în total suma de mai sus.

Cu serviciile însê estraordinare lucrul se skimbă și lumînările arse în aceste împrejurări sînt în cantități mult mai mari. Aprôpe nu este casă în sat, care la Paști cu zilele patimelor Domnului, la pomenile din mai multe Sâmbete de preste an, și kiar la unele Sêrbători, apoi la zilele onomastice, la Patroniî familiilor, la cununii și înmormêntări,

să nu consume cel puțin câte 2 ocale lumînări de cĂră galbenă pe an, deși sătenii și aici ambiționează a arde mai mult lumînări de cĂră albă. Ei bine, decă am avea în vedere numai pe contribuabilii satelor, lăsând scutiții și veduvele ; și decă și din numĂrul de 809, 325 contribuabili (a) am scădea a treia parte din numĂrul lor, ca cei-ce, deși creștini, nu se supun unui semenea obicei, sĂu cĂ sĂnt necreștini și consumă puține lumînări de cĂră, tot am avea pentru săteni un numĂr de 1, 079, 100 oca lumînări de cĂră galbenă, consumate la serviciile lor estra-ordinare și de ocaziune. Acum în total prin comunele nĂstre rurale se consumă la serviciile ordinare și estra-ordinare ale creștinilor suma de 1, 157, 399 ocale lumînări de cĂră galbenă și ele dau un escedent de 3, 472-197 lei, rezultat din cei trei lei de câștig curat dela fie-care oca de lumînări de cĂră galbenă.

Fiind-că în sate am pus în consumație numai lumînări de cĂră galbenă, prin orașe voiți dice, cĂ se consumă numai lumînări de cĂră albă la serviciile ordinare ale Bisericii și la serviciile estra-ordinare voiți pune în consumație numai lumînări fine. Nu esagerez de loc calculele, ce'mă propun a face, cĂnd primesc aceste elemente sĂu date de calcul ; fiind-că în serviciile ordinare ale Bisericii de prin orașe ați sĂ între și lumînări de cĂră galbenă, dar mai multe de cĂră albă și lumînări fine, dupre cum și sătenii noștri întrebunțază lumînări albe ; apoi lumînările fine avem sĂ le vedem la Paști, nunți, înmormĂntări etc. pĂnă și prin mĂnele enoriașilor de prin suburbiile orașelor. De aceia întru în calcul și dic : avem 580 Biserici prin comunele nĂstre urbane, 8 cĂtedrale kiriarhale și 56 mĂnăstiri și skituri, care fac un total de 644 Biserici, pe care eti le numesc aici urbane. In Bisericile urbane, decă nu în tĂte, cel puțin în doĂ treimi din dĂnsele se face serviciul cu mai multă pompă și în fie-care di, durĂnd fie-care

(a). NumĂrul aprocsimativ al contribuabililor sĂteșii l-am formulat înmulțind media contribuabililor din 10 comune rurale, luate dupre întâmplare, cu numĂrul total al comunelor rurale.

serviciu 5 ore ; adecă rugăciunea de séră o oră, iar rugăciunea de dimineța cu liturghia 4 ore ; a treia parte din Bisericile urbane își fac serviciile dintr'o di în timp de 4 ore. Cu modul acesta a treia parte din Bisericile noastre urbane, adecă 215 Biserici vor arde lumînări, câte 348 ore în timp de 87 zile servite, iar cele cu serviciu dîlnice, adecă 429 Biserici câte 1825 ore în timp de un an, séu 365 zile servite. Bisericile din categoria întâia, arđend numai câte 20 dramuri lumînări pe oră, vor consuma fie-care din dînsele într'o di de serviciu 80 dramuri lumînări, și într'un an 17 ocale de lumînări de céră albă, iar cele din categoria a doa, panênd și acestora cu pompe cu tot câte 20 dramuri lumînări pe oră, vor consuma fie-care la serviciile dintr'o di 100 dramuri, iar în timp de un an cu tôte serbătorile și pompele 91 ocale și 100 dramuri lumînări de céră albă (a). Impinși ast-feliu de operațiunile calculului, avem, că 215 Biserici urbane consumă în timp de un an 3,655 ocale lumînări, iar numărul de 429 Biserici cu tôte catedralele kiriarhale la un loc consumă 39,146 ocale lumînări de céră tôte albe ordinare și nu fine, lăsând pe aceste din urmă numai pentru serviciile estra-ordinare ale creștinilor din orașe. In sfêșit, Bisericile urbane în totalul lor consumă la serviciile ordinare suma totală de 42,801 ocale și 100 dramuri lumînări de céră albă, iar escedentul, ce, lasă și aceste lumînări pentru monopolul lor, séu îmbunătățirea sortei clerului, este de 256,807 lei și 50 bani pe an, ceia ce represinta câștigul curat al fabricei și dela aceste lumînări.

Să trecem acum și la serviciile estra-ordinare a le creștinilor din orașe și să punem aici tote lumînările de fabri-

(a). P. S. Melhisedec dupre informațiile, adunate în Roman, ajunge la o medie de 55 ocale lumînări de fie-care Biserică din orașul Roman pe an. Eū media, rezultată din calculul pe ora de ardere, o mântin ; fiind-că ea represintă nu numai lumînările, cumpărate de Biserică pentru serviciile ordinare, ci și cele aduse de creștini pentru acest scop. Si apoi punênd cestiunea și așa : este mult una litră lumînări de céră pentru 5 ore de serviciu, cu tôte pompele lui, când doe până la trei lumînări trebuie să arđă în altar și tot atâtea, decă nu mai multe, în Biserică ? . .

cațiune fină; fiind că noi n'am pus nici o lumânare fină la serviciile ordinare din Bisericile orașelor. Apoi cine nu știe că Românul, cu orașanul mai calculator într'ale vieții, nu se scumpește, când e vorba de serviciile lui religioase? Nu vedem noi în toate zilele, că suburbiașul român ambiționează să cumpere lumânări de nuntă ca boerul, și creștinul, ce înmormentează sevă pomenește pe unul din ai săi, își vinde pentru aceste servicii și ce nu are, ca să poată întâmpina keltuelele, care sînt făcute de dînsul cu mână largă? Și acesta Românul o face nu silit și nici îndemnat de nimene, ci împins numai de dispozițiile seve interne și stămoșești, și el, cum noi îl vedem purtându-se cu mulți din preuți, ar fi gata aface asemenea sacrificii și pentru toți părinții lui spirituali, decă. . . . decă. . . decă. . .

Lumînările decă de fabricațiune fină vor intra în calculul nostru pentru serviciile estra-ordinare ale creștinilor din orașe și spre ajunge și în această parte la scopul propus, voi stabili mai nainte de datele de calcul, următoarele băgări de sevă. Întai, nu putem să luăm, ca dată de calcul, o sumă rotundă de ocale de lumânări de fabricațiune fină; fiind că acesta ar avea caracterul unei date benevole și fictive. Nu putem să primim aici nici calculul pe enoriași sevă poporâni, duple cum am făcut cu Bisericile rurale. Aici, cred eu, ar fi mai nemerit, a primi de dată a calculului nostru numărul de 644 Biserici, cum le-am numit, urbane, și apoi a calcula acest număr cu 100 ocale lumânări de cêră fine, care se consumă în fiecare Biserică la serviciile estra-ordinar ale creștinilor. Dăcă una sută ocale de lumânări pentru fiecare Biserică și pentru timpul de un an întreg; fiind că aici însomez lumînările, ce se ard în zilele Paștilor și ale patimilor Domnului, lumînările dela înmormentările și parastasurile, efectuate în aceeași Biserică urbană, cununiile, zilele onomastice ale membrilor familiilor, Patronii breslelor și ale familiilor etc; și dela aceste Biserici nu esceptez eu nici mônăstirile cu skiturile, fiind că creștinii noștri fac acatiste și

pomeniri pe la toate aceste Biserici și tot-de-una când au ocaziune. De aceea voiți calcula 644 Biserici urbane cu câte 100 ocale lumînări și voiă avea în rezultat 64,400 ocale lumînări fine de cêră pentru toate serviciile dintr'un an și din toate Bisericile urbane. În sfêrșit, urmărind și aici beneficiul, ce ar rezulta pentru monopol și îmbunătățirea sortei clerului, vom avea 64,400 ocale de lumînări fine, a 10 lei ocaua; adecă 644,000 lei, câștig curat pentru scopul nostru.

Voiîd în cele de pe urmă a stabili totalurile escedentelor, ce lasă desfacerea lumînărilor de tot felul, pe timpul de un an întreg și la amândoë cãtegoriile de Biserici, ele vor fi înfãțisate aici în urmãtorul tabel :

TABEL.

DE

Escedentele lumînărilor de cêră, vëndute în monopol, dupre categoriile Bisericilor, natura serviciilor, și calitațile lumînărilor.

I. Bisericile rurale ortodoxe :

	<u>Lei.</u>	<u>Bani.</u>
a). Serviciile ordinare (lumînări de cêră galbenă).	234,897.	„
b). „ estra-ordinare (lumînări de cêră galbenă).	3,237,300.	„

II. Bisericile urbane ortodoxe :

a). Serviciile ordinare (lumînări de cêră albă).	256,807.	50.
b). „ estra-ordinare (lumînări fine cêră albă).	644,000.	„
Totalul escedentelor din monopolul lumînărilor de cêră.	4,373,004.	50,

IV.

Comitetul administrativ al monopolului.

Monopolul lumînărilor, înfãțisat aici, are nevoie și de un comitet administrativ, propriu, care ar aduce la înde-

plinire tóte operațiunile acestei întreprinderi. Mai întâi eu cred, că este de trebuință a lua parte în administrarea monopolului un membru al St. Sinod, ales din sînul seti, care cu concursul kiliarhilor respectivi va întrebuiņa, în nu mele st. Sinod, monahii proprii și trebuitori pentru cultura albinelor, fabricațiunea lumînărilor și preuții parohi pentru desfacerea lor. Lângă acesta este trebuitor un membru al curței de casație, care ar feri operațiunile acestei întreprinderi de nenumăratele procese, ce au să resulte mai ales din cultura albinelor și apoi un membru al curței de compturi, care va kibzui mai nemerit manipularea operațiunilor, spre aduce mai drept la scopul monopolului, -crearea de fonduri pentru îmbunătățirea sortei clerului. In sfârșit sînt trebuitori și doi fabricanți de lumînări și aceștia vor instala și organiza fabricele, vor căuta, ca producțiunile monopolului să fle din cele mai fine și eșite din arta cea mai perfectă. Cei trei membri dintăi vor fi aleși de corpurile, din care fac parte, și mandatul lor va dura cinci ani, iar fabricanții vor fi numiți de Ministrul Cultelor. Ei toți sînt supuși la confirmarea Maiestăței Sale Regelui prin decrete nominale.

Acest comitet în numele legei speciale împrumută fondurile trebuitoare de la Casa de Consemnațiuni și le încredințează cu tótă regula persónelor, menite a instala stupinele, și fabricele de lumînări, pe care în urmă le înapoiază din produsul monopolului. Tot în sarcina acesui comitet, condus de esperiențele timpului, cade și pregătirea bugetului anual al monopolului, care se supune prin Ministrul Cultelor la aprobarea camerei și apoi escedentele se trec în bugetul general al Statului, sub numirea specială de venituri din „Monopolul lumînărilor de cēră“. Comitetul conduce și administreză prisăcile, fabricele de lumînări și desfacerea lor și întrebuiņază, ca amploiați subalteri, prin kiliarhi respectivi, pre revisorii eclesiastici, pe Protoierei și sub-protoierei, are însă și inspectorii și sub inspectorii proprii, care controléză în numele comitetului

tóte operațiunile monopolului. Ține comabilitatea prisăcilor, a fabricelor și a stabilimentelor de desfacere a lumînărilor și la trebuință, în înțelegere cu kiriarhi, aplică legile, canonele și dispozițiunile Regulamentului special. În sfârșit Comitetul, pregătește Rugulamentul, pentru punerea în aplicațiune a acestei legi, pe care îl supune prin Ministrul Cultelor la aprobarea st. Sinod și în sfârșit la sancțiunea Majestății Sale Regelui.

Nu este, mi se pare, mai nemerit a înkeia acest studiu, de cât cu un apel din partea Clerului către Țără și de aceia voitt dice :

ROMANI!

Parinți voișri spirituali, cei aleși din mijlocul voștru și legați tot-de-una de voi, vă rogă să îmbrățișați monopolul lumînărilor de cêrd, menit a-i hrană și îmbrăca și apoă a șterge șiroele de lacrimă de pre okiș copilașilor și a consórtelor lor!..

Reînființați vekile stupine seu prisăci și ele vă vor îndulci pre voi și pre noi, dând casei Domnuului cînstea, ce i se cuvine, si reținendu-ne pre noi și pre unkêșii noștri pe lângă o îndeletnicire frumósa, folositoare și instructivă!...

Ineredințați Bisericii grija, de a vă procura și alege obiectele sacre, cu care voi vă înțațișați înaintea lui D-deu!

Și pentru tóte aceste noi ne vom ruga di și nópte lui D-deu, dicênd :

Bine-cuvêntarea Domnuului să fie cu voi cu toți!

Bine-cuvêntate să fie întrările și eșirile vóstre!

A M I N.

APENDICE

PROIECT DE LEGE

Pentru cultura albinelor, fabricarea și desfacerea lumânărilor de cêra.

Dispoziții generale.

- Art. 1. Fabricarea și desfacerea lumânărilor de cêră rămâne pre sêma Statului și în tolosul Bisericeii române.
- Art. 2. Pentru acêsta se dispune :
- I. Cultura albinelor.
 - II. Fabricarea lumânărilor ;
 - III. Desfacerea lor.
 - IV. Comitetul administrativ și esecutător al acestei legi.

I. Cultura albinelor

- Art. 3. Tôte mônăstirele atât de monahi, cât și de monahii, precum și skiturile, care primesc o subvențiune de la Statul român și au un personal de 3 indiviđi, sînt obligate a în treținea prisăci sêu stupine.
- Art. 4. Numêrul uleilor, ce au a compune prisăcele mônăstirești la înepurt va fi de 2 ulee de individ.
- După trei ani de la promulgarea acestei legi numêrul uleelor se va crește până la 10 stupi de fie-care individ, trăitor în mônăstire.
- Art. 5. Stupinele se vor aședa pre lângă mônăstire.
- Când imprejurimele unei mônăstiri se vor gâsi neproprii pentru cultura albinelor, prisăcele se vor așada pre una sêu mai multe din domeniile Statului mai cu apropiere de mônăstire, sêu se vor lua locuri cu kirie.

Art. 6. Albinele fie-cărei prisăci vor fi din speța localității.

Incrucișările spețelor, precum și deslocarea lor se va face treptat și în urmarea unor experiențe îndelungate.

Art. 7. Stupii sêu uleele vor fi proprii localității.

Uleile unei culturi raționale se vor introduce cu timpul și în măsura deprinderii cu aceste a prisăcarilor.

Art. 8. Prisăcarii cu ajutôrele lor se recrutează dintre monahii mônăstirei, preferindu-se cei, carii posed prisăci, iar în mônăstirile de maice dintre unkêșii satelor cu cunoștințe speciale în cultura albinelor.

Prisăcarii stau sub controlul și conducerea consiliului economic al mônăstirei și în li, sa acestuia sub a superiorului

Prisarii cu ajutôrele lor dintre monahii pre lângă întreținerea comună vor primi în timpul roitului o ameliorare a porțiunii zilnice și o îndemnisare bănescă la baterea stupilor, în proporțiune cu produsul prisăcilor.

Prisăcarii dintre unkêși se vor remunera prin buna învoială.

Un regulament special va fisa speșele de întreținere și proporțiunea îndemnisării prisăcarilor manahii.

Se vor institui și premii pentru înmulțirea uleelor și cultura rațională a albinelor.

La aceste premii vor concura mônăstirile și particularii, carii se vor ocupa cu cultura albinelor.

Art. 9. Speșele pentru cumpărarea la început a matcelor, ce au înjgheba prisăcile de prin mônăstiri, a uleilor, trebuitoare fie-cărei prisăci, a uneltelor, cad în sarcina mônăstirilor respective, care le va întâmpina la început din venitul prisosului vitelor, iar mai pre urmă din vânzarea mierei și a cereii.

În mônăstirile și mai ales skiturile, unde nu se află vite mônăstirești, keltuelile de instalare se vor procura de către Comitetul administrativ.

Art. 10 La baterea stupilor într'o di anumită se vor întruni la prisacă primarul Comunei respective, un membru din Consiliul economic, sêu superiorul mônăstirei și prisăcarul.

Cu proces verbal în regula se vor însemna stupii, destinați pentru batere și cei ce urmază a fi conservați pentru cultura mai depărtată.

Stupii pentru conservare se încredințază prisăcarului, care urmază a-i îngriji în temnice, iar cei pentru baterea se duc în mônăstire, unde după extragerea mierei, se trece la lămurirea cereii.

Art. 11 Cu proces-verbal, dresat de către primar, se constată calitatea și cantitatea mierei și a cerei.

Mierea rămâne în profitul mănăstirei, iar cantitatea de prisos se vinde, din a căria venituri se întâmpină keltuelele pentru întreținerea prisăcilor, indemnizarea prisăcarilor și escedentele trec la casa de ospetți.

Cêra se lămurește și se face sloiuri de către prisăcari cu monahi sêu monahiile, date spre asculterea, și sub privighearea comitetului economic.

Sloiurile de cêră, constatate prin proces-verbal regulat, se conservă de către mănăstire, iar calitatea și cantitatea ei se comunică prin raport comitetului administrativ.

Consiliul economic sêu superiorul mănăstirei, după avisul comitetului administrativ, espediază cêra la adresa fabricelor de luminări cu keltuêla proprie până la gara cea mai apropiată, iar de aici pe socotêla Statului și cu 50% mai puțin de prețul curent al dlei.

Art. 12. Primăvara se scot stupii din temnice și se așază în prisecă tot cu proces-verbal, prin care se constată numărul matcelor sănătose, a celor bolnave, precum și a celor môrte, a căroră cêră se conservă pentru lămurire.

Art. 13. Prisăcile, aflătore astă-đi prin mănăstire, ca proprietăți particulare, încetěză și avutul lor prin bună învoelă pôte trece în posesiunea mănăstirei.

Art. 14. Prisăcile se împart după fabricele de luminări în trei circumscripțiuni,— ale Nêmțului, Căldărușenilor și ale Tismênei.

Art. 15. Superiorii tuturor mănăstirilor și a skiturilor, ajutați de consiliile economice, sînt datorii a îngriji de înjghebarea, întreținerea și progresarea prisăcilor.

Ei țin registre regulate de avutul prisăcilor cu mișcările în plus sêu minus, de venituri și modul întrebuintărei lor.

II. Fabricarea Luminărilor.

Art 16. Se institue trei stabilimente pentru fabricarea luminărilor de cêră,—unul în mănăstirea Nêmțul, altul în Căldărușeni și al treilea în Tismêna.

Art. 17. Pentru aședarea acestor fabrice cu dependințele lor se vor acomoda construcțiuni de ale mănăstirilor, citate mai sus.

Art. 18. Fabricarea luminărilor de cêră consistă din procurarea și albirea cerei, pregătirea feștilei, turnarea și fasonarea luminărilor, poleirea și paketarea lor.

Art. 19 Fie-care fabrică își procură cêra de la prisăcile din circumscripțiunea respectivă, în urmarea avisului comitetului administrativ.

La cas de trebuință comitetul skimbă destinațiunea prisăcilor.

Art. 20. Albirea cerei se face de către un maestru, ce stă sub conducerea fabricantului și este ajutat de monahî, dați de ascultare.

Personalul acestui atelier primește pre timpul ascultărei o ameliorare în porțiunea de întreținere zilnică și când veniturile fabricei permit și o gratificațiune anuală.

Gratificațiunile, precum și premiile pentru albirea mării nemerită a cerei se vor determina prin Regulament.

Art. 21. Pregătirea feștilor se face de către maestrul respectiv, sub conducerea fabricantului și cu ajutorul monahilor de ascultare.

Beneficiază și aceștia în timpul ascultărei de ameliorarea porțiunii zilnice și de gratificațiunea anuală, prevădută prin Regulament.

Art. 22. Materialul și uneltele pentru pregătirea feștilor se procură de către comitetul administrativ al fabricelor.

Art. 23. Instalarea fabricelor de turnătorie cu uneltele lor se face tot de către comitetul administrativ.

Art. 24. Fie-care fabrică va avea un fabricant de lumînări de cêră, care va executa turnarea lumînărilor cu ajutorul monahilor de ascultare.

Fabricantul laic va primi un renumerar lunar, iar cei dintre monahî cu frații de ascultare ameliorarea porțiunii zilnice și o gratificațiune în proporțiune cu produsul fabricei și care se va specifica prin regulamentul anumit.

Art. 25 Lumînările se tornă de cêră galbenă și albă, poleite și nepoleite, de mărimile usitate, drepte și de diferite figuri.

Lumînările de la 50 grame în sus se tornă în forme, cu marca țerei, încrustată în basă și în jur cu literile M. L. C. și No I pentru fabrica din Nêmțu, II pentru cea din Căldărușeni și III pentru cea din Tisména.

Cele mai mici de 50 grame și de diferite figuri vor avea aceste insignii pe etichete, lipite de lumînări.

Pre toate lumînările se va pune prețul, fie încrustat, sêu tipărit pe etichetă.

Art. 26. Lumînările duple categorii se transportă cu regulă în

atelierul de împaketare, unde șeful atelierului cu ajutoarele lui tot dintre monahii face împaketarea.

Mărimea paketelelor se va determina prin Regulament.

Paketele vor purta în cruceș etiketa fabricii cu literele de mai sus.

Art. 27. Consiliile iconomice ale mănăstirilor Nēmțu, Căldărășeni și Tismēna se învestesc cu atribuțiunea, de a administra fabrica respectivă de lumînări.

Ele, împreună cu consiliile spirituale, regulēză ascultările monahilor prin ateliere, întrebuițând rotațiunea ascultărilor, spre a se deprinde monahii cu întregă operațiune a fabricării.

Tin registre de cēra priimită de la diferite prisăci, de lumînările fabricate și cele espediate, a căror transport numai pre liniile ferate cade în sarcina Statului.

Tin contabilitate de veniturile și keltueele fabricii, prezentând comitetului administrativ bilanțuri trimestriale și anuale, și varsă escedentele în casa comitetului administrativ.

III. Desfacerea lumînărilor de cēra.

Art. 28. Pentru desfacerea lumînărilor de cēra se institue depozite la Clisiarhiile catedralele eparhiale, din care depozite parohii Bisericii prin Protoerei respectivii își procura lumînările pentru desfacerea la pangalurile bisericesti.

La Mitropoli, la Episcopii, precum și la Bisericile cu venituri se vor institui anume prăvălii, aședată la pōrta curtei Bisericilor și cu destinațiunea de a desface lumînări, icōne și alte obiecte sacre.

Prăvăliile se dau în arendă cu licitație, a căror venit rămâne în profitul Bisericii, seu al Statului.

Art. 29. Se vor institui debitanți laici prin tōte orașele țerei, cari vor primi lumînări pentru desfacere pre bani gata dela fabrice, seu de la depozitele kkiriarhilor, seu pre credit, dupre cum se va specifica prin Regulament.

Art. 30. Fabricile desfac și ele lumînările de cēra, dar numai cu paketul și pe bani gata.

Art. 31. Prețul lumînărilor de cēra, va fi al Comitetului, care preț se cunōște de pre lumînare, seu de pre etiketă și de pre paket.

Se acordă debitanților și parohilor un beneficiu de..... 0/0.
pentru luminările și obiectele sacre desfăcute.

Art. 32. De la punerea în aplicație a acestei legi, parohii consumă prin Biserici numai luminări de ale fabricelor.

Abaterile vor fi pedepsite aspru de legile civile și bisericesti.

Art. 33. Regulamentul va specifica condițiunile debitanților creditele acordate, vărsările costului luminărilor desfăcute etc.

IV Comitetul administrativ și executor al acestei legi.

Art. 34. Pentru punerea în aplicațiune a acestei legi se institue un „Comitet administrativ și executor“, compus dintr'un membru al Sf Sinod, unul al Curței de Casație, unul al Curței de Compturi și doi fabricanți de luminări.

Cei trei membri sunt aleși, iar cești de pre urmă numiți de către Ministrul Cultelor.

Mandatul membrilor aleși ai comitetului este de cinci ani, el pōte fi re'noit.

Membrii sînt numiți în Comitet prin decret regal.

În acest comitet președintele de drept este membrul Sf. Sinod.

Art. 35. Comitetul administrativ în virtutea acestei legi împrumută fondurile necesare de la casa de consemnațiuni și economii, pentru instalarea prisăcilor și a fabricelor de luminări, pre care le reîntōrce casei din produsurile fabricelor.

Art. 36. Înjgeběză budgetul anual, pe care 'l supune la aprobarea Camerei.

Art. 37. Administrěză în instanță supremă prisăcile, fabricele și destacerea luminărilor.

Art. 38. Lucrěză Regulamentul pentru punerea în aplicare a acestei legi, supunēdu-l prin Ministrul Cultelor la studiul și aprobarea Sf. Sinod, și apoi la sancțiunea M. S. Regelui.

Art. 39. Pentru punerea în aplicațiune a acestei legi, a prescripțiunilor regulamentului, a măsurilor administrative și a controlului necesar acestor instituțiuni, comitetul întrebuintěză funcționarii administrativi bisericesti—Revisori eclisiastici, protoierei, sub-protoierei etc.

El va avea un inspector propriu, care va controla prisăcile,

depositele de c er a  i fabricile, s eu se va servi pentru ac esta de unul din membrii comitetului.

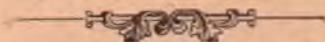
Art. 40. La fie care m on astire cu pris ec a,  i la fie-care fabrică de luminări se va  ine câte un registru de constatările facute.

Art. 41. Escedentele anuale se varsă de cătră Comitet în casa de consemna iunii  i se fructifică aici sub denumirea de „Fondul monopolului luminărilor de c er a“.

Acest fond va intra în budgetul Ministerului de Culte  i se va  ntrebui ta la :

- a) Salarierea parohilor de la comunele urbane  i rurale.
- b) Fundarea bibliotecelor parohiale, compuse din c ar tile ritualului, reviste  i opere teologice.
- c) Ajustorarea Bisericilor sărace în facerea de vestminte  i obiecte sacre.

Art. 42.  i ultim. Ori-ce dispozi iune, contrară acestei legi este  i r em ane desfiin at a.

Înalt Prea Sântite Stăpâne,

Comisiunea ad-hoc compusă din P.P. S.S. Episcopi de Argeș, Dunărea-de-Jos și sub-semnatul raportor, instituită de Sântul Sinod în ședința de la 31 Octombrie, în scopul de a aduce în îndeplinire cele prevădute prin punctul al 11) din decisiunea Sântului Sinod, relativ la fixarea parohiilor din tótă România, din sesiunea de primăveră, constituindu-se la 1 ale lunei Noembre și alegându-și președinte pe P. S. Episcop de Argeș, a și procedat la facerea tabelului general, după cele prezentate de P.P. S.S. Chiriarii Eparhioți, începând cu Eparhiile în ordinea lor Ierarhică.

De la birou s'au recomandat comisiunei :

1). De la Sânta Mitropolie a Ungro-Vlahiei, adresa No. 2631 împreună cu 7 tabeluri de împărțirea parohiilor făcute de protoieriei respectivă, după norma dată de Sântul Sinod, și un tabel sinoptic de No. parohiilor din fie-care județ; câte din ele ar putea avea câte un preot paroh, câte un paroh și unul sau doi preoți ajutori; No. preoților actuali, precum și a acelor care ar putea să fie, după regularea parohiilor. În acest tabel să arată și norma de care s'a condus în fixarea numărului preoților într'o parohie. Norma ce s'a avut în vedere este: a) Până la 300 familii, un preot paroh; b) De la 300—600, un preot paroh și un ajutor; c) De la 600—1000, un preot paroh și doi preoți ajutori. În privința distanței s'a avut în vedere 3 km. pentru parohiile câmpene și 2 jum. km. pentru cele de munte. Să mai observă că din cauza incovenientelor provenite de la văi, râpi, dealuri și râuri furioase, ce fac imposibilă transportarea de la un cătun la altul, s'au for-

mat parohii cu o distanță și mai mică de cât 2 km., precum și cu un număr mult mai mic de 300 familii, cu un singur preot paroh. De asemenea adresa No. 2794 cu tabelurile de împărțirea parohiilor în plășile de sus și de jos din capitală, precum și din orașele Ploesci și Câmpul Lung.

2). De la Sânta Mitropolie a Moldovei și Sucevei s'a recomandat adresa No. 1696 cu 6 tabeluri de împărțirea parohiilor, făcute de protoierii respectivi, după norma dată de Sântul Sinod; din care 5 pentru 5 județe și unul pentru urba Iași. Să notéză că în tabelul pentru urba Iași, bisericile întreținute de Stat nu fac parte din nici o parohie.

3). De la Sânta Episcopie Rômnicu-Noul-Severin s'a recomandat adresa No. 1246 cu 5 tabeluri de împărțirea parohiilor, făcute de protoierii a 5 județe, după un formular nou dat de P. S. Episcop respectiv, împreună cu 5 shematisme, care conțin explicați mai detaliate asupra tabelurilor fie-caruî județ.

4). De la Sânta Episcopie a Romanului s'a recomandat adresa No. 580 cu un singur tabel de împărțirea și fixarea parohiilor din câte patru județele ce constituiesc Eparhia, format în cancelaria Episcopiei. În acest tabel să arată numirea parohiilor, numărul bisericilor și al preuților, care trebuie să fie în toate parohiile urbane și rurale pe viitor. La acest tabel să mai anexéză și un extract general de No. parohiilor urbane și rurale, împreună cu No. preuților pentru fie-care din aceste două categorii de parohii. Pe lângă acestea P. S. Episcop de Roman, prin adresa cu care înaintéză S-tului Sinod lucrările mai sus amintite, dă și următoarele lamuriri:

1) „Eparhia Romanului cuprinde 4 județe: Romanul, „Bacăul, Putna și Tecuciul.

2). „Comuni urbane sunt 7, iar comune rurale 271, din „tre care 10 sunt numai cu papistași; prin urmare comune rurale ortodoxe sunt numai 261.

3). „Parohiile în comunele urbane, afară de Roman, s'aui „format prin întrunirea a mai multor biserici la o parohie, „fiind-că numărul enoriașilor de la acele biserici abia este „suficient a forma o parohie.

4). „Parohiile rurale sunt fixate după cum sunt fixate „astă-di politicește comunele rurale și după cum sunt „publicate de guvern în anul 1887 prin *Indicatoriul comunelor* urbane și rurale din Regatul României, căci nu

„am găsit nici un motiv de a ne abate de la acea împărțire.

5). „Numărul preuților ce să vĕd trecuți în listele alăturate nu este a preuților actuali ci a preuților, ce pe viitor „trebuesc a fi la acele parohii. În prezent prin unele comune sunt mai mulți preuți.

„Numai în urba Roman sunt trecuți toți preuții actuali.

„Pe viitor însă pot fi reduși și aceștia cu 4; rămânând „la bisericile parohiale, numai câte un preut.

5). De la Sânta Episcopie de Buzeu să recomandă împreună cu adresele No. 487 și 499 6 caiete foi volante, care cuprind împărțirea și fixarea parohiilor în 6 plăși din județul Buzeu, făcute de protoiereul respectiv, împreună cu primarii și notarii comunelor respective; de asemenea și tabelul de împărțirea parohiilor din județul Râmnicul Sărat, făcut de protoiereul respectiv.

6). De la Sânta Episcopie a Hușilor să recomandă, adresa No. 564, cu un singur tabel general de împărțirea și fixarea parohiilor din acea Eparhie, format în cancelaria Episcopiei după tabelurile parțiale, făcute după norma dată de Sântul Sinod, de protoiereii Județelor Falcu, Tutova și Vaslui, împreună cu un proiect de budget pentru tot personalul bisericesc, administrativ și de serviciu, din întreaga Eparhie a Hușilor, care nu este prevăzut prin nici o lege până acum. Acest proiect este precedat de o expunere de motive, pe baza cărora s'a format. Norma de care s'a condus în fixarea numărului preuților în parohiile formate este următoarea:

Pentru parohiile de la 100—300 familii, precum și cu o întindere în diferite direcțiuni până la 15 km. prevede un singur preut paroh; la cele de la 300—500 familii și cu o întindere în diferite direcțiuni de la 15—20 km. prevede un preut paroh și un ajutor; iar la cele de la 500—1000 și cu o întindere în diferite direcțiuni de la 20—30 km. prevede un preut paroh și doi preuți ajutoari. Pe lângă acestea mai dă și norma de fixare și chiar fixează și numărul celorlalți servitori bisericesci din parohiile urbane și rurale în acea Eparhie etc.

7). De la Sânta Episcopie de Argeș, împreună cu adresa No. 695 să recomandă de asemenea un singur tabel format în cancelaria Episcopiei după norma dată de S-tul Sinod, pentru județele Argeș și Olt.

8). De la S-ta Episcopie a Dunărei-de-Jos să recomandă comisiunei adresa No. 1690, cu patru tabeluri de fixarea parohiilor, făcute de protoiereii județelor Covurluiă, Brăila, Constanța și Tulcea, după norma dată de S-tul Sinod.

Pe lângă acestea să mai recomandă comisiunei adresele S-tei Episcopii Râmnicul-Noul-Severin No. 1264 și 1265. Prin cea dintâi P. S. Episcop arată, că în nenumărate rânduri a primit plângeri de la preuți din parohiile rurale, cum că pământurile date bisericilor după legea rurală, unele sunt cotate de vecini, altele deținute de arendași, ca făcând parte din corpul moșiilor arendate, în fine altele închiriate de autoritățile comunale cu aprobarea comitetelor permanente, sub pretext că bisericile cutare și cutare fiind ruinate și nefuncționând, clerul nu trebuie să se folosească de acele pământuri, etc. Mai departe, constată P. S. Sa că în județul Dolj, autoritatea comunală, tot cu autorizarea Comitetului permanent și-a permis a arenda o curea de moșie testată legal unei biserici, sub aceleași pretexte, fără a ajuta cu ceva clerul acelei biserici, lucru prin care să atace voința testatorului. Mai arată încă că, de și după o îndelungată corespondență cu Onor. Minister de Culte și Interne, precum și cu D-nii Prefecți, a reușit pe alocurea de a se lăsa pământurile bisericilor clerului respectiv, totuși constată cu regret că primarii nu vor să înțeleagă, că pământul și veniturile bisericilor din cuprinsul unei parohii aparține tot clerului ce l caută cu cele religioase. Ca consecență a acestora, în virtutea art. 41 din regulamentul pentru administrația Eparhiilor, supunând acestea la cunostința S-tului Sinod, propune a se interveni la guvern să dispună : 1) A se deosebi pământul hărăzit bisericilor de al vecinilor ; 2) A se prevedea în contractele de arendarea moșiilor Statului pogoanele de pământ, date prin lege bisericilor ; 3) A se recomanda autorităților județene și comunale respectarea legilor, ocrotind interesele bisericești și a nu se mai face interpreți arbitri ai administrației avutului lor.

Prin a doua adresă arată că, după relațiunile date de protoiereul Jud. Romanați, pământurile bisericilor date după legea rurală, s'ar fi supuind de către agenții fiscali la plata foncierei, și acesta nu numai pentru present, ci și pentru câte 2 și 3 ani din urmă ; după care conchide

ca S-tul Sinod să intervină la Guvern a se lua cuvenitele măsuri pentru scutirea acestei dări.

După acestea comisiunea: a) Având în vedere că această lucrare a S-tului Sinod trebuie să servescă Guvernului de basă la formarea unui proiect de lege pentru clerul bisericeii Române în genere, pe care să-l supună aprobării Corpurilor Legiuitoare, și ca atare trebuie să cuprindă toate elementele necesare pentru formarea unei legi și acesta cu atât mai mult, cu cât laicii astăzi, ori și cât de întinse cunoștințe au în alte ramuri, sunt însă puțini cunoscători de ale bisericeii, a convenit ca tabelul general să cuprindă:

1) Numărul și numirea parohiilor; 2) Din câte cătune se compune o parohie; 3) Ce distanță (în kilometri) este de la centrul parohiei până la fie-care cătun din cuprinsul ei; 4) Numărul familiilor și al sufletelor din o parohie; 5) Numărul preuților parohii și ajutori, necesari pe viitor într-o parohie; 6) Numărul diaconilor, cântăreților și al paraclisierilor din o parohie urbană; 7) Numărul cântăreților din o parohie rurală; 8) Numărul parohiilor ce n'au pământ după legea rurală; 9) Numărul preuților, cari după fixarea parohiilor de astăzi sunt în plus în fie care parohie.

Mai departe: b) Având în vedere că pentru fixarea personalului bisericesc în parohiile urbane și rurale S-tul Sinod n'a dat nici o normă până acum;

Având în vedere că în această privință, numai I. P. S. Mitropolit Primat și Episcopul Hușilor, după cum s'a vădit mai sus, și-au emis părerile.

Având în vedere că P. S. Episcop de Roman prin tabelul ce înainteză S-tului Sinod, precum și prin anexele de la el, determină numărul preuților parohii și ajutori din parohiile urbane și rurale din Eparhia P. S. Sale, fără a arăta și norma de care s'a ținut;

Având în vedere că după constatările făcute pe tabelele din toate Eparhiile, satele și cătunele la noi în cea mai mare parte sunt și puțin populate și depărtate unele de altele, fiind cătune și cu 4 până la 50 familii, depărtate unele de altele în linie dreaptă până la 16 și 20 km., avându-și multe din ele și bisericile lor;

Având în vedere că asemenea cătunașe, ori și cât ar voi cine-va să grupeze pe cele mai apropiate, cu greu să ajunge chiar până la 100 familii, din care causă multe

din parohiile deja fixate au câte o întindere, în diferite direcțiuni de la 4—42 km.

Având în vedere că multe din sate și cătune sunt întrerupte de râpi, dealuri și pîrae, care pentru timpuri grele, ploioase, furtunoase și viscolose, fac comunicația foarte dificilă de la un cătun la altul, chiar și când după pozițiunea topografică sunt foarte apropiate unele de altele;

Tot-odată, având în vedere că pentru regularea definitivă a personalului bisericesc din totă țera, pe lângă fixarea No. preuților pe viitor, trebuie a se fixa și No. diaconilor, cântăreților și al paraclisierilor din parohiile urbane, precum și al cântăreților din parohiile rurale;

În baza acestor considerente, comisiunea și-a luat următoarea normă generală de lucrare, rămânând ca excepțiunile să se arate aparte:

1). Tote bisericile din România, afară de catedralele Mitropoliilor și Episcopiilor; fie ele întreținute astăzi de Stat fie din proprietăți private, vor face parte din o parohie, rămânând ca sumele prevedute pentru întreținerea celor dintâi să se afecteze la budgetul general al parohiilor, iar cele cu avut propriu satisfăcător, să fie îngrijite, și personalul lor retribuit cu un remunerar nu mai mic de acela care se va stabili pentru fie-care categorie de parohii.

2). Parohiile cu o populație de la 100—300 familii vor avea un singur preot paroh.

3). Parohiile cu o întindere în diferite direcțiuni de la 1—10 km. vor avea iarăși un singur preot paroh, chiar și când No. familiilor ar fi mai mic de 100.

4). Parohiile cu o populație de la 300—500 familii, vor avea un preot paroh și un alt preot ca ajutor.

5). Parohiile cu o întindere în diferite direcțiuni de la 10—25 km. vor avea de asemenea un preot paroh și un preot ajutor, și atunci când populația ar fi mai mică de 300 familii.

6). Parohiile cu o populație de la 500—1000 familii vor avea un preot paroh și doi preuți ajutori.

7). Parohiile cu o întindere tot în diferite direcțiuni, de la 25—35 km. de asemenea vor avea un preot paroh și doi preuți ajutori, fiind populația și mai mică de 500 familii.

8). Parohiile cu o populație 1000—1500 familii vor avea un preot paroh și trei preuți ajutori.

9). Parohie'le cu o întindere în diferite direcțiuni de la 35—42 km. vor avea tot un preot paroh și trei preoți ajutoři cliar și atunci când populațiunea ar fi mai mică de 1000 familii.

10). Parohiele urbane care au numai o singură biserică și o populație de 100 până la 300 familii vor avea un singur preot paroh; iar când No. familiilor va fi de la 300—500, de la 500—1000 și de la 1000—1500, se va da parohului și câte unu, doi s'au trei preoți ajutoři, după norma generală de mai sus.

11). Parohiele urbane în cuprinsul cărora vor fi mai multe biserici, vor avea un preot paroh și atâtea preoți ajutoři de câte ori No. de 100 se va cuprinde în No. familiilor parohiei, rezervându-se cel puțin 100 pentru paroh; în nici un caz însă No. preoților ajutoři nu va întrece No. bisericilor.

12). În fie-care oraș ce este reședință de Județ vor fi câte doi diaconi, iar în fie-care orașel mai mic, care este comună urbană, numai câte unu, afară de București, Iași și Craiova unde vor fi mai mulți.

13). La fie-care biserică din cuprinsul unei parohii urbane va fi câte un paraclisier.

14). La fie-care parohie urbană, care are o singură biserică, vor fi câte doi cântăreți; iar fiind mai multe biserici în cuprinsul ei, vor fi de atâtea ori câte doi cântăreți, câți preoți vor fi în acea parohie.

15). În parohiele rurale vor fi de fie-care preot câte doi cântăreți, și câte unul de fie-care biserică ce va întrece No. preoților, afară de cazul când ar fi două s'au trei biserici într'un singur sat, cu un singur preot când vor fi tot numai câte doi, putând aceștia ajuta pe preot ori la care biserică ar voi să servescă.

Stabilirea a câte un cântăreț de fie-care biserică, ce n'are preoți s'a facut pentru a o custodia și îngriji, ducându-se preutul cu unul din cântăreții de la biserica catedrală a parohiei, când va avea de oficiat S-ta Leturghie la vre-una din acelea.

Să notéză, că dacă comisiunea ș'a luat o normă așa de restrânsă este, că a avut în vedere multele și feluritele ne-

voi ale țerei, alt-fel ea ar fi dorit și ar fi avut totă buna voință să pună câte un preut și două cântăreți de fie-care biserică.

Stabilindu-să deci norma ast-fel, comisiunea a procedat la facerea tabelului general de împărțirea parohiilor, după tabelurile parțiale ale eparhiilor, fixând în același timp și tot personalul de serviciu bisericesc, necesar pe viitor în fie-care parohie, care nu au fost fixat de nici unul dintre P.P. .SS. Chiriari, afară de P. S. Episcop de Roman; nefixând nici chiar P. S. Sa de cât numai preuții fie-cărei parohii.

Devieri de la împărțirea parohiilor, aflată în tabelurile eparhiilor, s'au făcut cu deosebire prin unele orașe, ca Craiova și Iași, unde protoiereii formase din fie-care biserică o parohie, necuprindând unii în parohii nici bisericile întreținute de Stat. În orașul Craiova cu aprobarea chiar a P. S. Episcop respectiv, s'au format parohiile de câte 300 familii. În Iași fiind No. bisericilor mare și populațiunea ortodoxă mică, de și s'au mai împuținat No. parohiilor, însă în respectul ctitorilor fundatori, cari au dotat unele biserici cu averi mari, intrate deja în casa Statului, prin excepțiune le-au lăsat preuții necesari. La P. S. Episcop de Roman nu s'a atins de loc împărțirea parohie, lor, chiar și când populația a fost foarte mică într'o parohie-având în vedere pe de o parte că s'a făcut de însuși P. S. Sa în cancelaria Episcopiei, iar pe de alta că în majoritatea parohiilor No. familiilor într'o parohie în rece mult pe acela ce comisiunea și l'a fixat de normă; așa că dacă împărțim No. familiilor din totă eparhia cu No. parohiilor, da câte 316 familii de parohie, iar dacă împărțim No. familiilor din totă eparhia cu No. preoților fixați da câte 241 familii de preut.

S'a deviat de la norma ce comisiunea ș'a luat în privința No. personalului. a) În respectul ctitorilor donatori ai unor biserici, ca d. e. bisericile: S-ții *Trei-Ierarhi*, *Sf. Neculaș Domnesc*, *St. Sava*, *Bârboiu*, *Golia*, *Dancu*, *Socola mare*, *Bârnova*, din urba și județul Iași; și *Zlatari* din București, b) în respectul unor necesități neaparate ca d. e. la *Cuvioasa Paraschiva*—ca metoc al maicelor, *Varaticu*—*Agapia*, *Galata* caasil de invalidi. *St. Spiridon*, *Talpalari* și *Schitu Târâța* tot din urba și județul Iași.

La bisericile: *Sântul Dimitrie (Biserica St. Sinod)*, Sântu Gheorghie Nou, Crețulescu, Cotroceni, Domnița Balașa, St. Spiridon Nou, Sloboșia, Oltenii, St. Vineri Herésca, din Bucuresci precum și la Biserica Domnăscă din Curtea de Argeș.

Terminat fiind tabelul general în modul arătat, comisiunea procedând la insumarea Parohiilor, a personalului de serviciu Bisericesc și a celor-lalte elemente constitutive ale tabelului, a constatat ca :

I. În Eparhia Sântei Mitropolii a Ungro-Vlahiei sunt:

Județele	No. Parohiilor urbane	No. Parohiilor rurale	No. Familii din Parohiile urbane	No. Suflete din Parohiile urbane	No. Familii din Parohiile rurale	No. Suflete din Parohiile rurale	No. Biserici din Parohiile urbane	No. Biserici din Parohiile rurale	No. Preuților Parohi din Parohiile urb.	No. Preuților ajutoari din Parohiile urb.	No. Preuților Parohi din Parohiile rur.	No. Preuților ajutoari din Parohiile rur.	No. Diaconilor din Paroh. urbane.	No. Cântăreți din Parohiile urbane	No. Paraclisierilor din Parohiile urbane	No. Cântăreților din Parohiile rurale.	No. Parohiilor ce nu au pământ.	No. Preuților în plus.
Ilfov	60	123	18013	81987	43182	184376	120	279	60	57	123	65	17	206	117	459	2	256
Ialomița	3	92	1422	5191	27248	126830	4	142	3	3	92	29	2	8	4	252	7	68
Vlașca	4	79	2495	13400	32117	151436	6	181	4	7	79	58	2	12	6	309	3	101
Teleorman	15	117	3605	16525	31700	150985	19	179	15	5	117	30	5	32	19	299	6	106
Dâmbovița	9	116	2290	9100	29767	113755	28	275	9	4	116	39	4	26	28	391	24	112
Muscel	6	83	1622	6903	19031	90688	22	144	6	8	83	17	2	28	20	241	26	74
Prahova	23	148	9355	43132	41378	184702	44	281	23	19	148	56	8	74	44	468	23	138
Total general	120	758	38,802	176,238	224,423	1,002,772	243	1,481	120	103	758	294	40	386	238	2,419	91	855

În total în Eparhia Sântei Mitropolii a Ungro-Vlahiei sunt:

120 Parohii urbane, 758 Parohii rurale, 38,802 Familii în Parohiile urbane, 176,238 Suflete în Parohiile urbane, 223,419 Familii în Parohiile rurale, 1,002,772 Suflete în Parohiile rurale, 243 Biserici în Parohiile urbane, 1,481 Biserici în Parohiile rurale, 120 Preuți Parohi în Parohiile urbane, 103 Preuți ajutoari în Parohiile urbane, 758 Preuți Parohi în Parohiile rurale, 294 Preuți ajutoari în Parohiile rurale, 40 Diaconii în Parohiile urbane, 386 Cântăreți în Parohiile urbane, 238 Paraclisieri în Parohiile urbane, 2,419 Cântăreți în Parohiile rurale, 91 Parohii ce nu au pământ și 855 Preuți în plus, în urma fixării numărului lor de astăzi.

II. In Eparhia Sântei Mitropolii a Moldovei și Sucevei sunt:

Județele	No. Parohiilor urbane	No. Parohiilor rurale	No. Familiilor din Parohiile urbane.	No. Sufletelor din Parohiile urbane	No. Familiilor din Parohiile rurale	No. Sufletelor din Parohiile rurale	No. Bisericilor din Parohiile urbane	No. Bisericilor din Parohiile rurale	No. Preoților parohi din Parohiile urb.	No. Preoților ajutoari din Parohiile urb.	No. Preoților parohi din Parohiile rur.	No. Preoților ajutoari din parohiile rur.	No. Diaconilor din Parohiile urb.	No. Cântăreților din parohiile urbane	N. Paraclisierilor din parohiile urbane	No. Cântăreților din parohiile rurale	No. Parohiilor ce nu au pământ.	No. Preoților în plus.
Iași	24	81	5093	16781	30405	93338	47	173	24	25	81	24	9	84	47	275		80
Botosani	11	93	3039	14456	24282	137382	16	152	11	8	93	15	3	32	16	252	1	35
Dorohoiu	4	62	1204	4820	25778	112115	6	140	4	3	62	52	3	10	5	234		10
Suceava	2	70	498	2809	23580	94164	3	132	2	28	70	41	2	6	3	225		22
Neamtu	5	54	2114	10570	22773	113063	12	170	5	7	54	68	3	24	12	287	4	53
Total general	46	360	11,948	49,436	126,818	550,062	84	767	46	71	360	200	20	156	83	1,273	5	200

In total în Eparhia Sântei Mitropolii a Moldovei și Sucevei sunt:

46 Parohii urbane, 360 Parohii rurale, 11,948 Familii în Parohiile urbane, 49,436 Suflete în Parohiile urbane, 126,818 Familii în Parohiile rurale, 550,062 Suflete în Parohiile rurale. 84 Biserici în Parohiile urbane, 767 Biserici în Parohiile rurale, 46 Preuți parohi în Parohiile urbane, 71 Preuți ajutoari în Parohiile urbane, 360 Preuți parohi în Parohiile rurale, 200 Preuți ajutoari în Parohiile rurale, 20 Diaconi în Parohiile urbane, 156 cântăreți în Parohiile urbane, 83 Paraclisieri în Parohiile urbane, 1,273 Cântăreți în Parohiile rurale, 5 Parohii ce n'au pământ și 200 preuți în plus, în urmarea fixării numărului lor de astăzi.

III. În Eparhia Sântei Episcopii a Râmnicului-Noul Severin sunt :

Județele	No. Parohiilor urbane	No. Parohiilor rurale	No. Familiilor din Parohiile urbane.	No. Sufetelor din Parohiile urbane	No. Familiilor din Parohiile rurale	No. Sufetelor din Parohiile rurale	No. Bisericiilor din Parohiile urbane	No. Bisericiilor din Parohiile rurale	No. Preoților Parohii din Parohiile urb.	No. Preoților ajutoari din Parohiile urb.	No. Preoților Parohii din Parohiile rur.	No. Preoților ajutoari din parohiile rur.	No. Diaconilor din Parohiile urb.	No. Cântăreții din parohiile urbane.	N. Paraclisierilor din parohiile urbane	No. Cântăreților din parohiile rurale	No. Parohiilor ce nu au pământ.	No. Preoților în plus.
Râmnic	4	91	2398	8383	37446	143992	21	393	4	8	91	98	4	24	21	457	22	70
Romanați	8	106	3038	10100	36664	130601	14	206	8	7	106	64	3	28	14	345	17	64
Gorj	2	94	870	3876	38643	148376	8	399	2	2	94	89	2	8	8	480	33	80
Dolj	18	136	6091	29807	59978	263189	26	275	18	10	136	110	3	52	26	484	8	77
Mehedinți	4	121	2296	10286	50195	322766	9	323	4	7	121	108	2	16	8	523	30	52
Total general	36	548	14,693	62,452	222,926	1,008,854	78	1,596	36	34	548	469	14	128	77	2,289	110	343

În total în Eparhia Râmnicului-Noul Severin sunt:

36 Parohii urbane, 548 Parohii rurale, 14,693 Familii în Parohiile urbane, 62,452 Suflete în Parohiile urbane, 222,926 Familii în Parohiile rurale, 1,008,854 Suflete în Parohiile rurale, 78 Biserici în Parohiile urbane, 1,596 Biserici în Parohiile rurale, 36 Preuți parohii în Parohiile urbane, 34 Preuți ajutoari în Parohiile urbane, 548 Preuți parohii în Parohiile rurale, 469 Preuți ajutoari în Parohiile rurale, 14 Diaconii în Parohiile urbane, 128 Cântăreți în Parohiile urbane, 77 Paraclisieri în Parohiile urbane, 2,289 Cântăreți în Parohiile rurale, 110 Parohii ce n'au pământ și 343 Preuți în plus, în urmarea fixării numărului lor de astăzi.

IV. În Eparhia Sântei Episcopii a Romanului sunt:

Județele	No. Parohiilor urbane	No. Parohiilor rurale	No. Familiilor din Parohiile urbane.	No. Sufetelor din Parohiile urbane.	No. Familiilor din Parohiile rurale	No Sufetelor din Parohiile rurale.	No. Bisericilor din Parohiile urbane.	No. Bisericilor din Parohiile rurale.	No. Preuților Parohi din Parohiile urb.	No. Preuților ajutoři din Parohiile urb.	No. Preuților Parohi din Parohiile rur.	No. Preuților ajutoři din Parohiile rur.	No. Diaconilor din Paroh. urb.	No. Cântăreților din Parohiile urbane.	No. Paraclisierilor din Parohiile urbane	No. Cântăreților din Parohiile rurale.	No. Parohiilor ce nu au pământ.	No. Preuților în plus.
Roman	5	54	1031	3590	14165	54096	5	114	5	3	54	9	2	10	5	176	3	
Bacău	5	82	1504	7879	24542	100642	18	207	5	10	82	17	3	26	18	304	4	
Putna	8	78	3123	13523	21796	86994	36	176	8	10	78	8	5	36	36	260	28	
Tecuci	4	46	1736	6798	21281	91105	8	144	4	4	46	16	2	14	8	198	8	
Total general	22	260	7,394	31,790	81,784	332,837	67	641	22	27	260	50	12	86	67	938	43	81

În total în Eparhia S tei Episcopii a Romanului sunt:

22 Parohii urbane, 260 Parohii rurale, 7,394 familii în Parohiile urbane, 31.790 suflete în Parohiile urbane, 81,784 familii în Parohiile rurale, 332,837 suflete în Parohiile rurale, 67 Biserici în Parohiile urbane. 641 Biserici în Parohiile rurale, 22 Preuți Parohi în Parohiile urbane, 27 Preuți ajutoři în Parohiile urbane, 260 Preuți Parohi în Parohiile rurale, 50 Preuți ajutoři în Parohiile rurale, 12 Diaconi în Parohiile urbane, 86 cântăreți în parohiile urbane, 67 paraclisieri în parohiile urbane, 938 cântăreți în Parohiile rurale, 43 Parohii ce nu au pământ 81 Preuți în plus, în urmarea fixării numărului lor de astăzi.

V. In Eparhia Sântei Episcopii a Buzëului sunt:

Județele	No. Parohiilor urbane	No. Parohiilor rurale	No. Familiilor din Parohiile urbane	No. Sufletelor din Parohiile urbane	No. Familiilor din Parohiile rurale	No. Sufletelor din Parohiile rurale	No. Bisericilor din parohiile urbane	No. Bisericilor din Parohiile rurale	No. Preuților parohii din parohiile urb.	No. Preuților ajutor din parohiile urb.	No. Preuților parohii din parohiile rurale	No. Preuților ajutor din parohiile rurale	No. Diaconilor din Paroh. urbane	No. Cântăreților din Parohiile urbane	No. Paraclisierilor din Parohiile urbane	No. Cântăreților din Parohiile rurale	No. Parohiilor ce nu au pământ	No. Preuților în plus
Buzëu	7	113	2933	12631	37909	170948	7	256	7	6	113	65	4	14	7	416	29	69
Römn.-Sarat	4	84	1531	7656	23735	105643	8	144	4	6	84	27	2	16	8	247	7	51
Total general	11	197	4,464	20,287	61,644	276,591	15	400	11	12	197	92	6	30	15	663	36	120

In total în Eparhia S-tei Episcopii a Buzëului sunt:

11 Parohii urbane, 197 Parohii rurale, 4,464 familii în Parohiile urbane, 20.287 suflete în parohiile urbane, 61,644 familii în parohiile rurale, 276,591 suflete în Parohiile rurale, 15 Biserici în Parohiile urbane, 400 Biserici în Parohiile rurale, 11 Preuți Parohii în Parohiile urbane, 12 Preuți ajutori în Parohiile urbane, 197 Preuți Parohii în Parohiile rurale, 92 Preuți ajutori în Parohiile rurale, 6 Diaconi în Parohiile urbane, 30 Cântăreți în Parohiile urbane, 15 paraclisieri în Parohiile urbane, 663 Cântăreți în Parohiile rurale, 36 Parohii ce nu au pământ, 120 Preuți în plus, în urmarea fixărei numerului lor de astăzi.

VI. In Eparhia Sântei Episcopii a Huşilor sunt :

Judeţele	No. Parohiilor urbane	No. Parohiilor rurale	No. Familiilor din Parohiile urbane	No. Familiilor din Parohiile urbane	No. Sufletelor din Parohiile rurale	No. Sufletelor din Parohiile rurale	No. Bisericilor din Parohiile urbane	No. Bisericilor din Parohiile rurale	No. Preuţilor Parohii din Parohiile urb.	No. Preuţilor ajutori din Parohiile urb.	No. Preuţilor Parohii din Parohiile rur.	No. Preuţilor ajutori din Parohiile rur.	No. Diaconilor din Paroh. urb.	No. Cântăreţilor din Parohiile urbane	No. Paraclisierilor din Parohiile urbane	No. Cântăreţilor din Parohiile rurale	No. Parohiilor ce nu au pământ	No. Preuţilor în plus
Fălciu	6	45	1700	6477	17143	66841	6	112	6	3	45	42	2	12	6	193	6	33
Tutova	6	71	2843	9604	20560	77625	13	169	6	9	71	33	2	26	13	260	19	42
Yasluiu	2	72	697	3563	20329	81235	3	153	2	1	72	30	2	6	3	245	12	34
Total general	14	188	5,240	19,644	58,032	225,701	22	434	14	13	188	105	6	44	22	698	37	109

In total în Eparhia S-tei Episcopii a Huşilor sunt :

14 Parohii urbane, 188 Parohii rurale, 5,240 familii în Parohiile urbane, 19,644 Suflete în Parohiile urbane, 58,032 Familii în Parohiile rurale, 225,701 Suflete în Parohiile rurale, 22 Biserici în Parohiile urbane, 434 Biserici în Parohiile rurale, 14 Preuţi Parohii în Parohiile urbane, 13 Preuţi ajutori în Parohiile urbane, 188 Preuţi Parohii în Parohiile rurale, 105 Preuţi ajutori în Parohiile rurale, 6 Diaconii în Parohiile urbane, 44 Cântăreţi în Parohiile urbane, 22 Paraclisieri în Parohiile urbane, 698 Cântăreţi în Parohiile rurale, 37 Parohii ce nu au pământ, 109 Preuţi în plus, în urmarea fixării numărului lor de astăzi.

VII. In Eparhia Sântei Episcopii de Argeş sunt :

Judeţele	No. Parohiilor urbane	No. Parohiilor rurale	No. Familiilor din Parohiile urbane	No. Sufletelor din Parohiile urbane	No. Familiilor din Parohiile rurale	No. Sufletelor din Parohiile rurale	No. Bisericilor din Parohiile urbane	No. Bisericilor din Parohiile rurale	No. Preuţilor Parohii din Parohiile urb.	No. Preuţilor ajutoari din Parohiile urb.	No. Preuţilor Parohii din Parohiile rur.	No. Preuţilor ajutoari din Parohiile rur.	No. Diaconilor din Paroh. urbane.	No. Cântăreţilor din Parohiile urbane	No. Paraclisierilor din Parohiile urbane	No. Cântăreţilor din Parohiile rurale	No. Parohiilor ce nu au pământ.	No. Preuţilor în plus.
Argesü	8	147	1475	6679	34984	161,939	16	341	8	3	147	44	3	24	16	509	61	160
Oltü	5	94	1255	6081	25844	122,743	71	225	5	1	94	28	2	12	11	333	33	117
Total general	13	241	2730	12,760	60,828	284,082	27	566	13	4	241	72	5	36	27	842	94	277

In total în Eparhia S-tei Episcopii de Argeş sunt :

13 Parohii urbane, 241 Parohii rurale, 2,730 Familii în Parohiile urbane, 12,760 Suflete în Parohiile urbane, 60,828 Familii în Parohiile rurale, 284.082 Suflete în Parohiile rurale, 27 Biserici în Parohiile urbane, 566 Biserici în Parohiile rurale, 13 Preuţi Parohii în Parohiile urbane, 4 Preuţi ajutoari în Parohiile urbane, 241 Preuţi Parohii în Parohiile rurale, 72 Preoţi ajutoari în Parohiile rurale, 5 Diaconi în Parohiile urbane, 36 Cântăreţi în Parohiile urbane, 27 Paraclisieri în Parohiile urbane, 842 Cântăreţi în Parohiile rurale, 94 Parohii ce nu au pământ, 277 Preuţi în plus, în urmaarea fixărei numărului lor de astăzi.

VIII În Eparhia Sântei Episcopii a Dunărei de jos sunt:

Județele	No. Parohiilor urbane	No. Parohiilor rurale	No. Familiilor din parohiile urbane	No. Sufletele din parohiile urbane	No. Familiilor din parohiile rurale	No. Sufletele din parohiile rurale	No. Bisericilor din parohiile urbane	No. Bisericilor din parohiile rurale	No. Preuților parohii din parohiile urb.	No. Preuților pajutor din parohiile urb.	No. Preuților Parohii din parohiile rur.	No. Preuților jutori din parohiile rur.	No. Diaconilor din Paroh. urbane	No. Cântăreții din Parohiile urbane	No. Paraclisierilor din Parohiile urbane	No. Cântăreții din Parohiile rurale	No. Parohiilor ce nu au pământ	No. Preuților în plus
Covurlui	12	41	5006	19,707	13,732	52,300	22	95	12	14	41	23	2	40	21	141	13	68
Brăila	7	51	5217	20,513	12,733	61,535	11	59	7	14	51	19	2	22	11	113	2	17
Tulcea	9	55	4411	19,299	9238	48,146	14	76	9	10	55	4	8	28	14	135	13	22
Constanța	7	35	2649	13,833	8506	39,122	13	50	7	7	35	15	8	25	13	94	4	4
Total general	35	182	17,283	73,352	44,209	201,103	60	280	35	45	182	61	20	115	59	483	32	111

În total în Eparhia S-tei Episcopii a Dunărei de jos sunt :

35 Parohii urbane, 182 parohii rurale, 17.283 familii în parohiile urbane, 73.352 suflete în parohiile urbane, 44.209 familii în Parohiile rurale, 201,103 suflete în Parohiile rurale, 60 biserici în Parohiile urbane, 280 biserici în Parohiile rurale, 35 preuți Parohii în Parohiile urbane, 45 preuți pajutor în parohiile urbane, 182 Preuți Parohii în Parohiile rurale, 61 Preuți pajutor în Parohiile rurale, 20 Diaconii în Parohiile urbane, 115 Cântăreți în Parohiile urbane, 59 Paraclisieri în Parohiile urbane, 483 Cântăreți în Parohiile rurale, 32 Parohii ce nu au pământ, 111 Preuți în plus, în urmaarea năxării numărului lor de astă-di.

Câte anume parohii urbane sunt în fie-care din comunele urbane, și ce personal au, precum și în ce județ anume sînt lixate cutare sau cutare parohie rurală, și ce personal bisericesc are fie-care, vadă-se în tabelul general al Eparhiei respective.

În total pentru totă România, afară de Bisericile Catedrale ale Mitropoliilor și Episcopieiilor, sunt :

Parohii Urbane.	297.
Parohii Rurale	2734.
Familii în Parohiile Urbane.	102,554.
Suflete în Parohiile Urbane.	445.959.
Familii în Parohiile Rurale.	880,660.
Suflete în Parohiile Rurale	3,882,002
Biserici în Parohiile Urbane	596.
Biserici în Parohiile Rurale	6,165.
Preoți parohii în Parohiile Urbane	297.
Preoți ajutoři în Parohiile Urbane.	309.
Preoți parohii în Parohiile Rurale	2,734.
Preoți ajutoři în Parohiile Rurale	1,343.
Diaconii în parohiile urbane	123.
Cântăreți „ „ „	981.
Paracliseri în Parohiile Urbane	588.
Cântăreți în Parohiile Rurale.	9,605.
Parohii ce n'au pămînt.	448.
Preoți în plus.	2,096.

O dată cu acestea, avînd în vedere, că Preoții și Diaconii de mir de pe la Mănăstirile și schiturile de Maice nu intra în numărul preoților și al Diaconilor preveduți mai sus :

Avînd în vedere, că ei fac parte din corpul clerului de mir în genere ;

Avînd în vedere, că acum când urmază a se regula pozițiunea întregului cler, neapărat trebuie a se regula și a lor;

Avînd în vedere, că în întreaga Românie sunt 20 de Mănăstiri și Schituri de maice și anume: Văratec, Agapia, Țigănești, Pasărea, Adam, Horezul, Rătești, Vîforăta, Cotești, Agathonul, Susana, Barbu, Zamfira, Sămurcăsești, Valeni, M-rea dintr'un lemn, Rogozu, Nămăești, Biscovul și Celic-Derea (în Dobrogea) la care servesc 54 Preoți și 19 Diaconii;

Comisiunea :

În baza acestor considerante a găsit cu dreptul de a se trece și numărul lor la numărul preoților parohii din parohiile rurale, pentru a fi și ei retribuiți de o potrivă cu dînșii. De unde urmază, că la numărul preoților parohii din pa-

rohiile rurale, adaogându-se și preoții cu diaconii mai sus amintiți în număr de 73, da suma totală de 2807 Preoți Parohii rurale în toată România.

Din numărul total de 596 biserici din parohiile urbane, scădându-se a bisericile:

1). Sf. Nicolae Șelari, 2) Sf. Ilie Greci, 3) Batiștea, 4) Sf. Nicolae dintr'o di, 5) Amza, 6) Sf. Ión Moldoveni Capela Amzi, 7) Silvestru 8) Sf. Ilie Podul Calitiei, 9) Sf Nicolae din Prunt, 10) Sf. George Vechi, 11) Slobozia, 12) Sf. Spiridon nou, 13) Domnița Balașa, 14) Crețulescu, 15) Delea nouă, 16) Sf. Vineri Heréșca, 17) Paraclisul Icoana din București și 18) Biserica Elenă din Urba Giurgiu, Județul Vlașca (Eparhia S-tei Mitropolii a Ungro-Vlachiei). 19) Banu, 20) Talpalarii, 21) Sf. Dimitrie Balș, 22) Sf. Spiridon din Urba Iași, 23). Schitul Dumbrăvelile (Jud Némțu), 24) Ospiciul Stamate (Jud. Suceva), 25) Pomârla 26) Hileșeu și 27) Sf. Voevozi Lisna (Jud Dorohoiu (Eparhia S-tei Mitropolii a Moldovei) 28) Sf. Treime, 29) Sf. Ilie, 30) Madona Dulu, 31) Sf. George nou, 32) Bis. Adormirea M. Domnului (Mântuleasa) din Urba Craiova, 33) Bis. Elenă din Urba Calafat (Jud. Dolju) 34), Sf. Nicolae Jegujan, Jud. Mehedinți. (Eparhia Râmnicu Nou Severin). 35) Cuvioasa Parascheva (Domnésca) din Urba Focșani Jud. Putna. (Eparhia S-tei Episcopii a Romanului). 36) Nașterea M. Domnului Meri, din Județ. Buzeu. 37) Sf. Dimitrie și Toma din Jud. Râmnicul Sarat. (Eparhia s-tei Epis. Buzăului). 38) Adormirea (Domnésca), 39) Sf. Dimitrie și 40) Sf. Ilie din Urba Bârlad Jud. Tutova, (Eparhia s-tei Episcopii de Huși). 41) Sf. George din Urba Pitești (Jud. Argeșu) și 42) Sf. Treime din Urba Slatina, Jud. Olt. (Eparhia s-tei Episcopii de Argeș). 43) Bis. Elenă din Urba Galați (Jud. Covurlui), 44) Biserica Elenă, din Urba Brăila, 45) Capela Viziru din Jud. Brăila, 46) Bis. Elenă din Urba Tulcea, Jud. Tulcea, 47) Bis Elenă și 48) Bulgară din Urba Constanța și în fine 49) Biserica Elenă din Mangalia Jud. Constanța; (Eparhia s-tei Episcopii a Dunării de jos). Care și au venitul lor propriu pentru întreținerea personalului de serviciu și aprovizionarea cu cele necesare la serviciul divin. și b) Bisericile:

1) Colțea și 2) Capela Maternitatea din București, 3) Pantelimon din Jud. Ilfov, 4) Armășeștii. 5) Pupezeni din Jud Ialomița, 6) Sf. Voevozi, Brebu, 7) Lespezile Comarnic din Jud. Prahova,— Eparhia Sf. Mitropolii a Ungro-Vlachiei.

8) Schitul Tărăța din Jud. Iași, 9) Sf. Treime Siliștea din Jud. Némțu, 10) Pantelimon din Urba Botoșani 11) Sf. Pantelimon din Urba Hârlău, Jud. Botoșani, 12) Sf. George Herța, din Jud. Dorohoi, — Eparhia Sf. Mitropolii a Moldovei. 13) Precista mare din Urba Roman, Județul Roman. — Care se întrețin cu toate cele necesare de Eforia Spitalelor Civile, Epitropia Sf. Vineri Heréscă din București, și de Epitropia Spitalului Sf. Spiridon din Iași.

De asemenea Bisericele:

1) Vida Cartojani, Jud. Vlașca, 2) Nasturel, Jud. Teleorman. 3) Sf. Nicolae, 4) Bis. Albă, 5) Tabaci Simulésa 6), Târgul, 7) Sf. Voevozi 8) Sf. Nicolae din Urba Tergoviște, și 9) Capu Cöstei, din Jud. Dâmbovița. 10) Sf. Nicolae Popa Sava—Câmpu-Lung, 11) Bis. Adormirea Rucăru de mijloc din Jud. Muscel, 12) S. Imperăi, 13) Maica Precista, 14) Sfântu Nicolae Vechi, Urba Ploéști, 15) Sf. Voevozi și 16) Bis. din Milicești (Telega), din Județul Prahova, 17) Sf. Vasile, 18) Sf. Nicolae Tabacu (Calea Victoriei), 19) Sf. Visarion, 20) Precupeții Noi, 21) Precupeții Vechi, 22) Icóna, 23) Tîrchilești. 24) Popa Chițu, 25) Popa Rusu, 26) Oțetarii, 27) Caîmata, 28) Scaunele, 29) Sf. Ión Moși, 30) Sf. Dimitrie Colintina, 31) Biserica Mavrogheni, 32) Sf. Nicolae Dușamea, 33) Sf. Vineri Nouă, 34) Manea Brutaru, 35) Sf. Voevozi, 36) Brezoianu 37) Biserica Stejaru, 38) Popa Tatu, 39) Sf. Ștefan Cuiibu cu Barză, 40) Cărămidarii de sus, 41) Sf. Elefterie, 42) Malmeson, 43) Sf. Ilie Gorganii, 44) Sf. Constantin, Calea Plevnei, 45) Schitul Măgurénu. 46) Biserica Albă Postavari, 47) Spirea Noua, 48) Bis. Ghencea, 49) Bărbătescu Vechiu, 50) Sf. Nicolae Vlădica, 51) Sf. Ionică, gura Pieței, 52) Bis. Alexe, 53) Bis. Flămânda, 54) Broșteni, 55) Manu Cavafu, 56) Cărămidarii de jos, 57) Dobrotésa, 58) Bis. Apostol Calea Văcărești, 59) Biserica Olteni, 60) Sêrbiî de sus, 61) Bradu Staicu, 62) Lucaci, 63) Sf. Nicolae Jignița, 64) Céuși-Radu, 65) Crucea de piatră, 66) Isvoru dintre vii, 67) Hagiu, 68) Popa Sóre, 69) Sf. Treime, Delea Veche, 70) Popa-Nanu, 71) Iancu Vechiu. 72) Iancu Nou, 73) Sf. Vasile Oboru Nou, 74) Sf. Pantelimon, 75) Oboru Vechiu 76) Olari, 77) Negustorii, 78) Mântulésa, 79) Vergu.— Tóte din Capitala București. 80) Sf. Treime. 81) Toma Cosma, 82) Cuvioasa Parascheva de sus 83) Sf. Nicolae cel sêrac. 84) Sf. George Lozonschi, 85) Sf. Vasile Nicolina, 86) Buna Ves-

tire, 87) Bis. Patru-zeci de sfinți, 88) Sf. Haralambie, 89) Vovidenia, 90) Sf. Ión Botezătorul, 91) Sf. Teodor, 92) Bis. Curelari, 93) Bis. Albă, 94) Sf. Pantelimon, 95) Sf. Impărați, 96) Sf. Vasile Tătărăși, 97) Sf. Voevozi Roșca. Tóte din Urba Iași. 98) Sf. George Tergu Némțu, (Jud. Némțu), 99) Adormirea, 100) Sf. Prooroc Ilie, din Fálticeni, 101) Biserica Cătunul Forești, 102) Bis. Cătunul Hărmanești, 103) Sf. Voevozi Stroești Laiu, din Jud. Suceva, 104) Bis. Uspenie. 105) Sf. Parascheva, 106) Sf. Dimitrie, 107) Vovidenia, 108) Bis. Trei Ierarhi, 109) Sf. Georgie, 110) Sf. Voevozi din orașul și Jud. Botoșani, 111) Bis. Sf. Voevozi din Hudeștii mari, Jud. Dorohoiu; apoi Bisericele: 112) Buna Vestire, 113) Sf. George, 114) Sf. Dimitrie, 115) Cuvioasa Parascheva din Urba și Județul Rômnicul-Vâlcea; 116) Sf. Voevozi, 117) Sf. Impărați din Târgu-Jiu, 118) Sf. George-Slobozia Călești, 119) Sf. Nicolae-Șomănești-Telești-Birnic, 120) Sf. Dimitrie Cernadia, 121) Sf. Georgie-Valea lui Câine din Jud. Gorj; 122) Sf. Dimitrie Bârza, 123) Sf. Nicolae Cernătești, 124) Bis. Coțofeni-Brădești, 125) Bis. Mlecănești, 126) Bis. Motoci și 127) Sf. Nicolae din Meschiu, 128) Bis. Gârlești-Ghercești, 129) Bis. toți Sântii, Bășica, 130) Bis. toți Sântii. Hagi Nuși, 131) Sf. Nicolae Ungureni, 132) Sf. Ión Botezătorul Hera, 133) Sf. George Vechiu, 134) Sf. Apostoli, 135) Sf. Trei Arhierii, Postelnicul Fir, 136) Sf. Spiridon, 137) Sf. Nicolae Beli-Vacă, 138) Bis. Sf. Nicolae Brândușe, 139) Sf. Arhangeli (Voevozi) 140) Sf. Ión Sevastian din Craiova (Jud. Doljiu), 141) Sf. Nicolae Flămânda (Jiana Mare), 142) Sf. Impărați (Grecești) Jud. Mehedinți, 143) Bis. din Burdusaci, 144) Bis. Măldărești-Negulești din Jud. Tecuci, 145) Sf. Voevozi, 146) Sf. George din Urba și Jud. Roman. 147) Sf. Nicolae, 148) Buna Vestire, 149) Sf. Ión, 150) Sf. Impărați din Bacău, 151) Bis. Milești-Tamași, 152) Bis. Schitul Savului, 153) Bis. Brătești-Bârsănești, din Jud. Bacău, 154) Bis. Adormirea 155) Intrarea în Bis. din Focșani, 156) Sf. Cruce, 157) Nașterea Precestei, 158) Intrarea în Bis. 159) Sf. Impărați, 160) Sf. Apostoli din Odobești, 161) Bis. Boțesti-Patești, 162) Sf. Trei Ierarhi. 163) Pădureni-Vărsătura, 164) Adormirea din Jarestea, 165) Pătrășcani-Batinești din Jud. Putna, 166) Nașterea M. Domnului, Negustori, 167, Adormirea (Broșteni) Urba Buzeu, 168) Bis. Schiopóia, Baba Ana, 169) Bis. Muscelu-Colții, 170) Valea Catiu, 171)

Răsceniți de sus-Calvini, 172) Bis. Bodila Pârscov, 173) Bis. Trestieni Târcov, 174) Schitul Bodinești Vintilă Vodă din Jud. Buzău, 175) Băbenii, 176) Sgârceiții-Topliceni, 177) Adormirea—Popești, 178) Rotărești-Vârtescoi, din Jud. Râmnicu Sărat, 179) Bis. Sf. Nicolae, 180) Înălțarea din Huși Jud. Fălciu, 181) Sf. Nicolae Crânganu 182) Bis. Vovidenia, 183) Sf. Nicolae Ieșanu din Bârlad Jud. Tutova, 184) Sf. Ión Botezătorul și 185) Sf. Treime, Cerneți din Urba Severin, Jud. Mehedinți, 186) Sf. Ión-Trestiana din Jud. Vaslui, 187) Sf. Ilie, 188) Intrarea în Bis. 189) Buna Vestire. 190) Sf. Nicolae, 191) Sf. Vineri, 192) Adormirea Mavrodol, 193) Rălești, 194) Berendești, 195) Rudeni-Siuci, 196) Sf. Nicolae (Bis. Domnescă) 197) Sf. Ingeri din curtea Argeș, 198) Cacaletți, 199) Zărnești-Caceletți, 200) Bis. Titulești, Jud. Oltu, 201) Bis. Sf. Spiridon, 202) Sf. Ilie din Galați Jud. Covurlui, 203) Sf. Nicolae 204) Sf. Mihail. 205) Sf. Spiridon, 206) Sf. Apostoli, 207) Adormirea din Urba Brăila, 208) Bis. Cio-cile, Jud. Brăila, 209) Sf. Dimitrie Urba Babadag, 210) Bis. Rachelu-Lucavița, 211) Nașterea M. Domnului-Satu-Noi, 212) Bis. Satu Noii Hadgilar, Jud. Tulcea.

Tóte aceste adunate împreună, adică: 49+13+212 dau numărul total de 274; din acest număr scădându-să 69 care sunt rurale, rămân 205 Biserici urbane, care 'și au întreținerea lor pentru serviciul divin, iar unele și pentru personal, care se va scădea mai jos din personalul total al parohiilor urbane.

Numărul de 205 Biserici scădându-se din numărul total 596 Biserici din Parohiile urbane, rămân *neto* 391 Biserici de prevădut prin Budget pentru întreținere. Din acest număr *neto* de 391, 182 sunt Biserici catedrale de Parohii, iar 209 filiale.

Din numărul total de 6,165 Biserici din parohiile rurale, scădându-să 69 Biserici menționate mai sus, care 'și au întreținerea pentru serviciul divin, rămâne a se prevedea prin Budget întreținerea *neto* a 6,096 Biserici din parohiile rurale; dintre care 2,733 sunt catedrale de Parohii, iar 3,363 filiale.

Din numărul personalului de serviciu bisericesc, scădându-se

28 preoți parohii urbani
24 „ „ ajutoři „

15	Diconi	urbani
84	Cântăreți	"
44	Paraclisieri	"
1	Preuți Parohi	rural
9	Preuți ajutoți	și
20	Cântăreți	"

retribuiți de bisericile ce au fonduri proprii și de Eforiile Spitalelor Civile, St. Spiridon din Iași și Efitropia Sf. Vineri Heresca, rămân neto de retribuit:

269	Preuți Parohi	Urbani
285	"	ajutoți
108	Diaconi	"
897	Cântăreți	"
544	Paraclisieri	"
2806	Preuți Parohi	rurali
1334	"	ajutoți rurali și
9.585	Cântăreți	"

Tot personalul acesta de serviciu bisericesc, urmază a fi retribuit: după greutățile ce întâmpină în căutarea poporenilor lor; după starea socială în care trăesc; după mulțimea bisericelor ce se află într'o parohie, după populațiunea unei parohii; după depărtarea cătunelor dintr'o parohie; după diferite avantaje și desavantaje ce pot avea servitorii bisericesci în ele; în fine după necesitatea ce avem de a introduce un stimulent și o perspectivă pentru tinerii, cari să aplică la studiul religios.

În genere să știe că un tîner, care se ostenește spre a se perfecționa într'un ram 6re-care de sciință, ca în urmă să trăiască cu ea, trebuie să aibă înaintea sa o perspectivă, trebuie să scie de mai 'nainte că aplicându-se la studierea ei, are să ducă un mod de viață, dacă nu foarte bun, cel puțin bun și conform cu pozițiunea sa socială. Din împrejurări însă această perspectivă în țera noastră a lipsit până acum, celor ce să pregătesc pentru cariera preuțescă; din care causă tinerii cei mai cu talente. absolvenți a 7 clase seminariale, cea mai mare parte au îmbrățișat alte carieri, — în care au vedut o perspectivă; și mulți dintre ei au reușit de minune. Câți din seminaristi nu ocupă astă-dî pozițiuni bune, mai în t6te ramurile societăței? Sunt d. ex. Comercianți, magistrați aproape de t6te categoriile, institutoți, profesori, ingineri, militari superiori, arhitecți, doctori, și chiar deputați și Senatori. Acesta este

una din cauzele cele mai însemnate pentru care clerul la noi, în mare parte, a rămas cu cultura în urma laicilor. Pe lângă acestea :

Având în vedere, că starea lucrurilor de astăzi în ce privește pozițiunea materială a clerului și îngrijirea bisericilor, nu poate să mai dureze, fără o mare și durerosă pierdere a intereselor națiunii în genere,—după cum pot mărturisi toți adevărații Români, cari cu interes și durere de inimă observă mersul general al populațiunii Române în toate straturile societății;

Având în vedere, că trebuie să se legifereze o dată de Camerele Legiuitoare și tot ce se referă la cult, neprevădută până acum prin nici o lege parțială;

Având în vedere, că însuși guvernul și țera trebuie să aibă deplină cunoștință de toate necesitățile simțite de Biserică,—pentru ca să știe unde se găsește fața de ea;

Având în vedere că mare parte din îmbunătățirile instituțiilor țerei, s'au făcut din avutul adunat și păstrat de Biserică până mai în anii trecuți, și numai clerul și instituțiunile bisericesti sunt încă în așteptare;

Având în vedere, că de și clerul nu regretă de îmbunătățirile făcute altor instituțiuni din țară.—aceia ce se dovedește prin îndelungata lui răbdare și așteptare—, totuși vedând starea de miserie în care au ajuns multe dintre biserici cu personalul lor, nu poate să nu se plângă și să ceară de la păstrătorii avutului bisericesc și îmbunătățirea lui;

Având în vedere că de și unii pretextează, că înteu trebuie să se facă clerul demn de misiunea sa și apoi să i se îmbunătățească sorta, totuși ori-care om, imparțial și drept judecător, nu poate a nu recunoște, pe de o parte că miseria abrutisează și înjosește pre om, iar nu-l luminează mintea și nici îl împuternicește și ajută în împlinirea datoriilor, iar pe de alta, că ori-ce datorii neapărat implică și drepturi;

Având în vedere, că ori cât de filosof și teolog ar fi cine-va și ori-cât de multă abnegațiune ar voi să facă, totuși nu se poate hotărî a îmbrățișa o misiune, cât de înaltă ar fi ea în felul ei, fără ca munca sa să i producă atât, cât e necesar pentru nevoile dîlnice, reclamate și de greutatea muncii și de pozițiunea sa socială;

Având în vedere, că pentru asemenea drept cuvânt,

seminariștii mai cu talente s'au tot ferit de a intra în cler, iar parte din cei ce au intrat, în loc să fie la înalțul lor post (din cauza miseriei) unii au decăzut, iar alții și-au căutat mijloace de trai în ocupațiunile mai mult sau mai puțin improprii misiunii lor;

Având în vedere, că în timpul de față, cetățenilor, împovărați de multele greutăți ale vieții, nu le mai stă prin putință a fi mai cu multă îndurare respectiv de preuți și cei l'alți servitori bisericești, ca mai 'nainte;

Având în vedere, că personalul bisericesc are drept a fi recompensat, pentru ostenela serviciului ce face țerei, ca alți impiegați, cât și pentru că avutul bisericeii a intrat în casa Statului;

Având în vedere, că mai dălele trecute toți din toate părțile au promis preuților îmbunătățirea și că acum guvernul trebuie neapărat să se presinte cu un proiect de lege pentru îmbunătățirea sôrtei materiale a lor;

Având în vedere, că S-tul Sinod trebuie să facă odată cunoscut Guvernului și chiar țerei întregi toate nevoile Bisericeii; trebuie să'și dea o dată cuvântul său definitiv asupra necesităților ce se simt în ea;

Având în vedere, că nu numai clerul numit acum parohial, ci și însuși parohiele parohielor, adică Episcopiiile și administrațiunea bisericească au necesitate de îmbunătățire:

Având în vedere, că astă-dă numai sunt monahi tineri ca înainte, cari să îndeplinească serviciile bisericești pe la bisericile catedrale ale Episcopiiilor cu un salar mai mic, din care causă în serviciul bisericesc de pe la multe Episcopii nu sunt de cât un număr foarte mic de monahi, fiind toți cei-l'alți capi de familie;

Având în vedere, că atât în serviciul bisericesc, cât și în cel administrativ, aprópe a tuturor Eparhiilor, lipsesc câte-va posturi neapărat trebuitoare;

Pe temeiul tuturor acestor considerente, comisiunea este de părere, ca o dată cu fixarea parohiilor, a personalului de serviciu bisericesc și a retribuțiunei lui, precum și cu arătarea sumei pentru întreținerea în bună stare a bisericilor și aprovizionarea lor cu toate cele necesare la serviciul divin, să se arate Guvernului și personalul administrativ și de serviciu bisericesc ce lipsește, împreună cu retribuțiunea ce ar trebui să aibă; pentru care Comisiunea a și format

un anume tabel general de tot personalul administrativ, de serviciu bisericesc și ordinar, pentru administrațiile și bisericile Catedrale de la toate Eparhiile din România.

În urmarea decii, a tuturor celor mai sus expuse, Comisiunea vine cu tot respectul a propune Sântului Sinod votarea :

I) A numărului de 297 Parohii Urbane, și 2734 Parohii Rurale în totă România.

II). Votarea numărului de 297 preoți parohii, 309 preoți ajutori, 123 Diaconi, 981 cântăreți și 588 paraclisieri la toate parohiile urbane din România

III). Votarea numărului de 2,806 preuți parohii, 1,343 preuți ajutori și 9,605 cântăreți pentru toate parohiile rurale din România ;

IV). Votarea tabelului de personalul administrativ, de serviciu bisericesc și ordinar la administrațiile și bisericile catedrale ale ambelor Mitropolii și ale celor șase Episcopii, anexat la tabelurile de împărțirea parohiilor.

V). Recunoșterea a) A numărului de 391 biserici din parohiile urbane și 6,096 din parohiile rurale, care după regularea de acum, urmări a fi întreținute, atât ele cât și personalul lor, din fondurile ce Guvernul și Camerele Legiuitoare vor destina ; iar b) A numărului de 62 biserici, care să pot întreținea singure cu personalul lor din fondurile proprii, și de alte case de bine-faceri, și 212 Biserici, care să pot întreținea numai pe sine fără personal ¹⁾.

VI) Votarea următoarelor desiderate, precedate de câte o scurtă expunere de motive :

Având în vedere, că administrațiile comunale cea mai mare parte, mai nici o dată nu s'au conformat cu articolele din legea comunală, relative la îngrijirea de bisericile și personalul respectiv, și acelea care s'au conformat, însemnând în budgetul comunal câte o minimă sumă pentru personalul bisericesc, a rămas și rămâne neachitat câte pe un mare număr de ani ;

Având în vedere, că primarii unor comune, fie din rea voință, fie din lipsa de fonduri, continuu șicănează pre preuți și cântăreți, amânându-i cu vorba că'i va achita mâine sau poimâne, de micile sume prevăzute prin budget :

Având în vedere, că chiar contractele private. ce le au

¹⁾ Numirea tuturor acestora e arătată mai sus.

preuții cu locuitorii, mai tot deuna rămân o literă murtă, fie din lipsa de mijloace a locuitorilor, fie din lipsa concursului autorităților comunale ;

Având în vedere, că din această cauză multe dintre biserici cu personalul lor au ajuns în o prea mare miserie, etc. etc. Comisiunea propune :

I] S-tul Sinod să intervină la Guvern, ca pe viitor să nu mai lase întreținerea bisericelor și a personalului lor pe seama comunelor ; ei atât bisericile cât și personalul să aibă îngrijirea și retribuțiunea lor de la Stat : rămânând ca comunele să plătescă la casieriele generale sumele prevădute de lege pentru cult.

Pentru a se putea ajunge și la noi ținta de mult dorită, adică ca preuții și diaconii de pe la Mitropolii, Episcopii și din toate parohiile urbane să fie dintre absolvenții facultăților de teologie sau cel puțin a celor 7 clase seminariale ; pentru ca tinerii ce se disting prin voce și talent bisericesc să se potă aplica la studiul cântărilor bisericesci, pe de o parte, iar pe de alta, fiind-că servitorii bisericesci de prin orașe sunt obligați a face serviciul divin în toate zilele și sunt reclamați de buna cuviință socială a fi îmbrăcați mai curat ; pe lângă acesta ne având pământ, ca cei de la țară, totul trebuie a cumpăra cu bani ; pentru aceste considerente comisiunea propune :

II) Sântul Sinod să intervină la Guvern, ca în proiectul de lege ce-l va presenta Camerilor Legiuitoare pentru fixarea parohiilor și cele privitoare la cult în genere, personalul bisericesc de pe la Mitropolii, Episcopii, și din parohiile urbane să fie retribuit :

1] Ecclesiarhii mari, preuții, arhi și Protodiaconii de la Mitropolii și Episcopii, preuții parohii și Cantorii I-ū de pe la Mitropolii. cu câte 200 lei pe lună ;

2] Preuții ajutoari, diaconii, cantorii I-ū de la Episcopii și cantorii al 2-le de pe la Mitropolii cu câte 166 lei, 67 bani pe lună.

3]. Cantorii al 2-le de pe la Episcopii cu câte 150 lei pe lună ;

4] Toți cantorii de la bisericile parohiale, canonarhii și paraclisierii de pe la Mitropolii și Episcopii cu câte 100 lei pe lună ; iar paraclisierii tuturor bisericelor cu câte 80 lei pe lună ;

5] Predicatorii de pe la Mitropolii cu câte 350 lei pe

lună; iar cei de la Episcopii cu câte 300 lei pe lună.
—Mai departe.

Pentru ca să se p^otă înlătura o dată miseri personalului bisericelor rurale, și administrația bisericească să i p^otă cere împlinirea exactă a datoriilor lui, și tot o dată pentru ca poporenii unei parohii rurale să se caute de preuți și cântăreți cu t^ote serviciile religioase strict necesare, ca de ex : mărturisirea, împărtășirea, botezul și înmormântarea, fără nici o pretențiune,—și cu chipul acesta să se înlătoreze tot felul de scandale și pretexte manifestate la asemenea ocaziuni, care adesea ori provocă procese și judecări pe la consistorii ; comisiunea propune :

III] Sântul Sinod să intervină la Guvern ca personalul bisericesc din parohiile rurale să fie retribuit :

1) Preuții parohii cu câte 100 lei pe lună ;

2) Preuții ajutoari cu câte 83 lei, 34 bani pe lună ; iar cântăreții cu câte 33 lei, 34 bani pe lună, rămânând ca pământurile bisericelor din coprinsul unei parohii, împărțindu-se în trei părți, de două părți să se folosească preuții, iar de una cântăreții ;

Pentru ca t^ote bisericile din coprinsul unei parohii, fie urbană, fie rurală să se p^otă ținea în bună stare, adică : să fie reparate de timpuriu fără a fi lăsate să li se deterioreze acoperământul, ferestrele, tencuiala și altele, până să reclame o sumă mare ; precum și pentru aprovizionarea lor cu luminări, unt de lemn, prescuri, tămâe, cărți și mici reparațiuni de vesminte ; iar prin parohiile urbane și pentru încălzit ; Comisiunea propune :

IV). Sântul Sinod să intervină la Guvern a prevedea prin proiectul de buget : .1) Câte 50 lei pe lună de fie-care biserică catedrală din parohiile urbane ; iar pentru t^ote cele filiale numai câte 30 lei pe lună ; 2). Pentru fie-care biserică catedrală din parohiile rurale câte 25 lei pe lună, iar pentru cele filiale câte 12 lei și 50 bani pe lună.

Având în vedere că în numărul bisericelor arătate mai sus nu se cuprind și bisericile catedrale ale Mitropoliei și Episcopielor.

Având în vedere că pe la Mitropolii și Episcopii să reclame și alte cheltueli prevădute chiar și astăzi prin bugetul Ministerului de Culte ;

Având în vedere că prin această lucrare urmează a se

presenta toate necesitățile bisericești ;—Comisiunea propune :

V. St. Sinod să intervină la Guvern, ca în proiectul de budget general să prevadă :

1). Ca sumele existende astăzi în budgetul Ministerului de Culte, pentru întreținerea bisericilor catedrale ale Mitropoliilor și Episcopielor de Râmnic și Argeș, precum și pentru hram, să rămână aceleși și pe viitor ; iar pentru celelalte patru Episcopii să se mai adauge un plus de 200 lei, nefiind suficientă suma prevădută acum.

2). Pentru întreținerea cancelariilor ambelor Mitropolii, poate rămânea suma prevădută astăzi prin budget ; iar pentru Episcopi se va adauge câte un plus de 100 lei.

3). Cheltuelile mărunte și iluminatul, vor fi atât la Mitropolii cât și Episcopii, cum este prevădută astăzi prin budget la Episcopiele de Roman și Buzău

4). Lemne de foc pentru ambele Mitropolii, se va prevedea de fie-care, câte 9 stânjeni, iar pentru Episcopi de fie-care câte 8 stânjeni.

Toate celelalte cheltueli extraordinare de pe la Mitropolii și Episcopii, vor rămânea aceleași, care sunt prevădute și astăzi prin budget.

Având în vedere că administrațiile eparhiale foarte mult sufer, din cauza lipsei unui revisor eclesiastic, a sub protoiereilor de plăși și a secretarilor de pe la protoierei, iar Episcopia Râmnicului și de un exarh monahal, precum și a altor impiegați și personal de serviciu ordinar ;

Având în vedere că chiar în serviciul bisericesc al catedralelor Episcopale să simte foarte mult necesitatea de câte un Eclesiarh mare, un proto-diacon și un cor vocal ;

Având în vedere, că la unele din serviciile mai însemnate ale cancelariilor Episcopale, impiegații sunt puțin retribuți, din care cauză nu să pot găsi persoane apte și capabile de a-și îndeplini datoriile cum să cuvine, pentru care adesea ori să și impută Episcopilor, că nu se încongiură de oameni de seamă ;

Având în vedere că chiar Protoiereii de astăzi sunt puțin retribuți în raport cu greutatea de transport prin județe, la diferite cercetări și inspecțiuni, ce datoresc a face ; comisiunea propune :

VI). Sântul Sinod să intervină la Guvern să prevadă prin proiectul său de lege și tot personalul de serviciu administrativ, bisericesc și ordinar din tabelul aci anexat,

retribuindu-se : Vicarii de la Mitropolii, Șefii cancelariilor mitropolitane, Revisorii eclesiastici, Protoiereii și Exarhiile monahali, ca sub-prefecții de astăzi ; Arhimandriții de scaun, Șefii cancelariilor de pe la Episcopii și capii de birouri de pe la Mitropolii ca șefii de birouri din Ministerul de Culte ; arhivarii, registratorii, și copiii tot ca pe cei de la Ministerul de Culte ; membrii consistoriilor, sub-protoiereii și secretarii de pe la Protoiereii cu câte o diurnă de 100 lei pe lună ; personalul de serviciu ordinar, ca pe cei de alte servicii publice ; iar corurile vocale de pe la bisericile catedrale ale Episcopilor, ca pe cele 6 coruri existând astăzi în București și Iași.

Având în vedere că, precum s'a amintit mai sus, trebuie să se creeze o perspectivă absolvenților de 7 clase seminariale, și încă și mai mult absolvenților facultății de Teologie, cari cu cât să ostenească mai mult, cu atâta trebuie să se și bucure de fructul ostenețelor lor ;

Având în vedere că fără o încurajare și fără fixarea unei perspective, nici odată nu s'ar putea avea în cler ómeni pe cât de capabili, tot pe atâta și devotați misiunii lor ; comisiunea propune :

VII). Sântul Sinod să intervină la Guvern ca pământul bisericilor din copriusul unei parohii rurale ori-care 'i-ar fi întinderea, precum și venitul propriu în plus al unor biserici, să rămână ca o perspectivă de ameliorare și emulație a absolvenților de 7 clase seminariale, ai facultăților de teologie, precum și a tuturor acelor care s'ar distinge prin o bună conduită și activitate în serviciul pastoral ;

Având în vedere că parohiile mai populate și cu mai mult pământ de la sine să clasifice în mai bune și mai avantajoase ;

Având în vedere că această deosebire de parohii în avantajoase și mai puțin avantajoase, pe de o parte emulzează prepuții în privința împlinirii datoriilor, iar pe de alta, pune și piedică unui preot de a se muta dintr'un loc într'altu, neavând casă de locuit și alte acarete necesare unui gospodar :

Având în vedere că, dacă parohiile noastre rurale, ar imita în această privință pe creștinii de alte rituri, cari în toate parohiile își au construite și case pentru prepuții s'ar înlătura piedica de mai sus ; comisiunea propune :

VIII) Sântul Sinod să intervină la Guvern, ca în proiectul său de lege să prevadă îndatorirea poporenilor din fie-care parohie rurală de a construi casele necesarii pentru preoții fixați deja, a fi în serviciul lor.

Având în vedere, că cimitirele comunelor urbane aduc venituri considerabile primăriilor respective și că pentru acest cuvânt, drept este ca personalul bisericesc de pe la asemenea cimitire să fie retribuit de acele primării; comisiunea propune :

IX). Sântul Sinod să intervină la Guvern ca în proiectul de lege ce va prezenta Camerelor să prevadă retribuirea personalului de serviciu bisericesc compus din : Un preot, doi cântăreți și un paraclisier la fie-care cimitir ce nu ține de uă parohie ôre-care, de către primăriile comunelor urbane, cu suma prevădută pentru un preot ajutor, cântăreți și paraclisieri din o parohie urbană.

Având în vedere, că unora din parohiile rurale deja fixate, cu deosebire celor populate cu rzeși sau moșneni le lipsesce cu totul pământul după legea rurală, — lucru ce face ca personalul bisericesc să fie nedreptățit și să ducă lipsă de cele necesare ;

Având în vedere, că preoților și diaconilor de pe la Mânăstirile și schiturile de maici, de asemenea le lipsesce pământul după legea rurală, aceia ce face ca și ei să fie nedreptății și să ducă lipsă, comisiunea propune:

X). Sântul Sinod să intervină la Guvern ca pentru parohiile rurale, cărora le lipsesce pământul după lege, să prevadă în budget câte un plus de 240 lei pe an la salariul personalului lor pentru arendarea a 8 fălci sau 17 pogône pământ, calculat prețul minim. De asemenea pentru fie care din preoții și diaconi de la Mânăstirile de maice cu deosebire numai că acestora să le prevadă plusul la salariu numai 120 lei anual, ca unii ce nu au a împărți cu cântăreții.

Având în vedere, că P. S. Episcop al Eparhiei Rômnicului-Noul-Severin prin adresa No. 1264, supune la cunoștința S. Sinod : 1) Că pământurile date bisericilor după legea rurală, unele sunt cotropite de vecini, altele deținute de arendași, ca făcând parte din corpul moșiilor arendate, iar altele sunt închiriate de autoritățile comunale, cu aprobarea consiliilor permanente, sub pretext că

bisericile cutare și cutare ca ruinate și nefuncționânde, clerul, care caută pre poporenii acelora biserici, nu ar trebui să se folosească de acele pământuri; 2). Că una din autoritățile comunale din județul Dolj, tot cu autorizarea comitetului permanent și-ar fi permis a arenda o curea sau fâșie de moșie testată legal unei biserici, sub aceleși pretexte, fără a ajuta cu ceva clerul acelei biserici; în fine 3): Că după o îndelungată corespondență cu Onor. Ministere de Culte și Interne, precum și cu d-nii prefecti, de și a reușit pe alocurea a se lăsa pământurile bisericilor clerului respectiv, totuși unii primari nu vor să înțeleagă că pământul și veniturile bisericilor din coprinsul unei parohii aparține de drept clerului ce-l caută cu cele religioase;

Având în vedere, că asupra unor asemenea casuri St. Sinod a mai fost sesizat și în anul trecut de P. S. Episcop de Argeș;

Având în vedere că după cum tot P. S. Episcop al Râmnicului prin adresa No. 1265 supune la cunoștința S-lui Sinod cum că pământurile bisericilor s'ar fi supunind de către agenții fiscali la plata foncierei, chiar și câte pe 2 ani din urmă, fără ca acesta să se fi urmat vre-o dată de când s'a dat bisericilor pământul;

Având în vedere, că de acestea să întâmplă și prin alte Eparhii, după cum noi Eparhioții cunoștem: Comisiunea propune:

XI). S-t Sinod să intervina la Guvern,

1) Să se ia măsurile convenite pentru delimitarea pământurilor date prin lege Bisericilor de a le vecinilor;

2). A face să se prevadă prin contractele de arendarea moșiilor Statului fălcele sau pogonele de pământul ce aparțin bisericilor:

3). Că autoritățile județene și comunale să respecte voința testatorilor, exprimată prin legaturile de donațiuni. și

4). Să fie scutite de plata foncierei pământurile bisericilor, conform legii și regulamentului respectiv.

Având în vedere, că numărul cântăreților de prin parohiile rurale s'au redus numai la strictul necesar, punându-se pe la unele biserici numai câte unul, iar în alte locuri și pe la 3 și 4 biserici numai câte doi;

Având în vedere că chiar și până acum lipsa lor de pe la

bisericii adesea ori împedecă pe preoți de a oficia S-ta Liturgie,—lucru pentru care ei de multe ori erau reclamați de poporenii că nu-și fac datoria, comisiunea propune :

XII). Sântul Sinod să intervină la Guvern ca prin legea ce se va face, cântăreții din parohiile rurale să fie scutiți de toate angaralele și serviciile comunale ca și preoții.

Având în vedere că unii dintre profesori și profesore, institutori și institutore, învățători și învățătore dintre laici, care au îndatorirea de a preda scolarilor și religiunea, pe lângă că nu sunt competenți în asemenea materii, și permit a trunchia principiile S-tei noastre Religiiuni Ortodoxe, lăsând unii părțile cele mai importante, iar alții sub pretext de a le corecta întroduc idei subversive ;

Având în vedere că prin acesta, adevăratele principii ale religiunii, lăsate la capriciul și bunul plac al fie-cărui laic învățător de religie, să altereză și se deconsideră,—introducându-se și cultivându-se cu chipul acesta disprețul și indiferentismul religios în inimile fragedei generațiuni,—aceea ce numai bine nu poate aduce întregei națiuni ; comisiunea propune :

XIII). S-tul Sinod să cêră de la Guvern ca prin toate școliele din România, Religiunea să fie predată numai de preoții ortodoxi.

Având în vedere că adesea-ori să întâmplă ca pe la Seminarii să fie profesori de alte rituri creștine ;

Având în vedere că niște asemenea persoane nefiind indiferente ritului de care să țin, nu pot a nu iniția pe seminariști în ideile lor :

Având în vedere că pentru acest cîvînt asemenea persoane nu fac de profesori la Seminarii ; Comisiunea propune :

XIV). Sântul Sinod să cêră de la Guvern ;

a) Ca pe la Seminarii să nu se decreteze nici un profesor de alt rit și

b) Ca dacă Episcopul respectiv ar constata că și vre unul dintre profesorii ortodoxi ș-ar permite a emite idei eronate respectiv de doctrina bisericii noastre ortodoxă imediat, după raportarea Episcopului, să fie suspendat și dat în judecata unui juriu special competent.

Având în vedere că Craiova este primul oraș din Oltenia cu o populațiune ortodoxă destul de însemnată ;

Având în vedere ca în Dobrogea este mare populațiune ortodoxă, dar între acestea de diferite națiuni ;

Având în vedere că preoții de acolo, cea mai mare parte nu ș'au făcut vre un curs regulat de școlă :

Având în vedere că dacă acolo ar fi vre-un predicator bisericesc, pe lângă înrădăcinarea în popor a ideilor religioase s'ar face foarte mult, atât pentru naționalizarea Dobrogenilor, cât și pentru răspândirea limbei române ; comisiunea propune :

XV). Sântul Sinod să intervina la Guvern a se înființa încă două posturi de predicatori, din care unul să fie în Craiov., iar altul pentru Dobrogea, retribuind pre cel dintâi după norma stabilită pentru cei de la Episcopii, iar celui de al doilea, adăogându-i-se în plus și diurna necesară pentru transportarea dintr'un loc într'altul.

Pe lângă toate acestea, comisiunea respectuos vine a propune S-tului Sinod să ia următoarele decisiuni :

I). Parohiele ast-fel cum s'a votat de St. Sinod. sunt și rămân definitive, delimitând P. P. S. S. Chiriarii Eparchie și parohiele urbane nedelimitate, pastrând între acestea numirea și numărul parohiilor votate de St. Sinod, împreună cu bisericile din cuprinsul lor..

II). Înființarea sau desființarea de parohii, deslăpirea de cătune de la parohiele respective, și alipirea lor la altele se va face în viitor, numai prin aprobarea S-lui Sinod ; Mai târziu când populațiunea parohiilor va crește, și se va constata ca personalul fixat de St. Sinod prin votul său de acum nu este suficient pentru preîntâmpinarea serviciilor religioase în popor, Consiliile comunale respective vor putea cere St. Sinod prin P. P. S. S. Chiriarii respectiv, creșterea mai sus numitului personal :

Casele ctitoricești cu fonduri suficiente pot sa aibă și un personal mai mare bisericesc, retribuit însă nu cu mai puțin de cât după norma data de St. Sinod pentru fie-care categorie de parohii :

Persoanele pioase care ar dori să fondeze vre o biserică nouă, vor putea face acésta cu avisul Chiriarhului respectiv, după ce mai întâi vor asigura la Casa de depuneri și consemnățiuni, sau în vre un imobil, fondul care să producă suma necesară pentru întreținerea b, pecei și a personalului ei, după norma dată de St. Sinod, pentru categoria de biserică în care ar cădea.

III). Parohul și ajutoarele lui fixați prin votul de astăzi la fie-care categorie de parohii, vor împărți frățeste cu preuții în plus din parohie, toate beneficiile existente sau din nou create prin legea de-îmbunătățirea sorței materiale a clerului.

IV). Absolvenții Facultăților de Teologie și Seminariștii de gradul II, vor fi hirotoniți Diaconi sau Preuți pentru formarea personalului administrativ al Eparhiilor, cum și a altor posturi bisericești mai însemnate.

V). St. Sinod să aleagă o comisiune care până la sesiunea viitoare să se ocupe cu elaborarea unui proiect de reorganizare a Seminariilor, precum și cu fixarea unei programe de materiele religioase, ce trebuie să se propună în fie-care categorie de școli laice din țară.

VI). St. Sinod să aleagă încă o Comisiune, care până la sesiunea de toamnă a anului viitor, să se ocupe cu elaborarea unui proiect pentru determinarea numărului Monahilor și al Monahielor în toate Monastirele și Schiturile din țară.

Acésta fiind lucrarea Comisiunei, cu tot respectul să supune la aprecierea S-lui Sinod, anexându-se pe lângă ea și 7 tabeluri, din care 6 pentru fixarea parohiilor și a personalului lor din totă țara, iar al 7 pentru personalul administrativ, de serviciul bisericesc și ordinar la administrațiile și bisericile catedrale ale tuturor Eparhiilor din România, împreună cu 2 procese verbale, încheiate unul la constituirea Comisiunei; iar altul la terminarea lucrărilor.

Raportor : Silvestru Episcop Hușilor.

TABEL

DE

Personalul administrativ, de serviciu bisericesc și ordinar la administrațiile și bisericile catedrale ale tuturor Eparhiilor din România.

No. curent	NUMIREA MITROPOLIE LOR ȘI EPISCOPIELOR	PERSONALUL ADMINISTRATIV											PERSON. DE SERVICIU BISERICESC							PERSON. DE SER. ORDINAR							
		Vicari sau Archimandriti de seamă.	Șefi de Cancelarie	Membrii Consistoriilor	Protonotari	Sub-protonotari	Exarhi-Monahii	Revisori Ecclésiastici	Capt de birouri	Arhivar	Registratori	Copisti	Secretari la Protocol	Predicatori	Ecclésiasti mari	Preoți	Arhi și Proto-diaconi	Diaconi	Cantori din casa I-a	Cantori din casa II-a	Coruri VoCALE	Cantuarhi	Paroșii	Intendenți	Aproși la Căminele Episcopale	Servitori	Grădinar
1	St. Mitropolie a Ungro-Vlahiei	1	1	3	9	29	1	1	1	1	3	9	1	1	5	1	4	1	1	1	2	2	1	2	3	1	1
2	" " " Moldovei	1	1	3	6	19	1	1	1	1	3	6	1	1	5	1	4	1	1	1	2	4	1	1	3	1	1
3	" Episcop. a Râmnic. Nou-Sev.	1	1	3	5	22	1	1	—	—	3	5	2	1	4	1	2	1	2	1	2	3	1	1	2	1	1
4	" " Romanului	1	1	3	4	14	1	—	—	—	3	4	1	1	3	1	2	1	1	1	2	2	1	1	2	1	1
5	" " Buzăului	1	1	3	2	8	1	—	—	—	3	2	1	1	3	1	2	1	1	1	2	2	1	1	2	1	1
6	" " Hușilor	1	1	3	3	9	1	—	—	—	3	3	1	1	3	1	2	1	1	1	2	2	1	1	3	1	1
7	" " Argeșului	1	1	3	2	8	1	—	—	—	3	2	1	1	3	1	2	1	1	1	2	3	1	1	3	1	1
8	" " Dunărei de Jos.	1	1	3	4	13	1	—	—	—	3	4	2	1	3	1	2	1	2	1	2	2	1	1	2	1	1
		8	8	24	35	122	3	8	2	2	24	35	10	8	29	8	20	8	10	8	16	20	8	9	19	8	8

† Ghenadie Argeșiu.

† Silvestru al Hușilor.

† Parthenie al Dunărei-de-jos.

A N E X A.

I.

Proces-verbal încheiat la începutul lucrării comisiunei.

Sântul Sinod în ședința de la 31 Octombrie alegându ne membri în Comisiunea ad-hoc, pentru aședarea într'un tablou general a tuturor parohielor din România. cum și a personalului eclesiastic necesar cultului nostru ortodox în servirea de Dumnezeu de fie-care di; subscrișii, astadi una Noembrie anul 1888 întrunindu-ne în cancelaria S-tului Sinod ne-am constituit în mod regulat, alegând președinte pe P. S. Episcop de Argeș, ca mai bătrân în arhierie, iar raportor pe P. S. Episcop al Hușilor, ca cel ce are o mare parte în regularea acestei mari întreprinderi a fixării parohielor. După acestea am luat în cercetare tablourile înaintate S-tului Sinod de P. S.S. Eparhioți și înainte de a așterne lucrarea noastră ne-am înțeles în mod definitiv asupra normei de care avem să ne ținem. pentru efectuarea ei.

P. S. raportor va arăta S-tului Sinod de o parte norma adoptată de Comisiune pentru regularea parohielor din România și înscrierea lor în tabloul general al S-tului Sinod, iar de alta vederile ei în ceea ce privește ameliorarea sôrtei materiale a personalului eclesiastic necesar cultului nostru ortodox.

Pentru întocmai urmare am dresat și semnat acest proces-verbal spre știință și regulă.

Președinte: † Ghenadie Argeșu.

† Silvestru al Hușilor.

† Parthenie al Dunărei-de-Jos.

A N E X A.

II.

Proces-Verbal încheiat la finele lucrării Co- misiunei.

Prea Sântitul Episcop al Huşilor, colegul şi raportorul nostru în Comisiunea ad-hoc anunţându-ne că, şi-a terminat raportul său; astă-dîi 1 Decembrie 1888 ne am întrunit în casele St. Sinod şi am ascultat cetirea  isului raport, pe care găsindu' l întru tot conform înţelegerii ce am avut, aprobăm unanim conţinutul şi forma sa, ca fiind expresiunea ideilor de care ne-am inspirat şi a principiilor de care ne-am condus în împlinirea grelei îndatoriri ce ni s'a impus de S-t. Sinod, când ne-a ales în numita Comisiune adhoc.

Pentru care am dresat şi semnat prezentul proces-verbal spre ştiinţă şi regulă.

Presedinte † Ghenadie Argeşu.

† Silvestru al Huşilor,

† Partenie al Dunărei-de-Jos.

ΚΩΔΙΞ ΟΙΚΙΑΚΟΣ ΜΟΥ.
CONDICA A MEA DE CASA.

(Urmare din Naum Protosinghel).

Blagoslovește cinstitul mieu părinte, blagoslovește, ca de față prin scrisore ție, cu evlavie închinându-mă prea cinstitelor sfințenii bătrânești.

Eū nevrednicul și smeritul, din mila și harul prea Înălțatului nostru Domn Ioan Grigorie Dimitrie Ghica Voevod, cu blagoslovenia și alegerea prea sfintului nostru Stăpân Arhiepiscop și Mitropolit a totă Valahia Dachiei, Kiriu Kir Grigorie, de la 17 ale trecutului Aprilie până astăzi aflându-mă Igumen s-tei Monăstiri a Sfinților Apostoli de aici din București, cu osârdie scriu sfințitului, prea cinstitului mieu, prea doritului întru Domnul și prea alesului între duhovnicești părinți Kirie Kir Climente din Sfânta Monăstire Némțul a Moldavei. Și aducând sfințitele închinăciuni întru Hristos cu totă evlavia și cu multă dorire din suflet prea dulce înbrățișându-te îți sarut bătrâneștile mâini și duhovnicescul creștet, foarte mă cuceresc înaltei sfințitei smerenii. Și așa te privesc cu ochii minței mele cu totul alb și la păr și la suflet iar într'acest chip privind-te și scriind, nu'mi pociu opri și lacramile dinpreună aducându-mi aminte de blândețele Sfinției Tale, și dorindu-te întru adevăr. Și cine 'mi va da mie aripă ca de porumb și voiu sbura ca să mă satur de cea de față vedere a aprópelui

miei, a prea scumpului mieu dinpreună patriot al Eptapolului Dachiei, cel din satul Poiana, vecina satului strămoșilor miei fiica de militari, de unde eti. încă în scutece de cincî luni nascut, m'am adus de trupeștii mîei părinți și de moșii miei despre tata aicea în Valahia Dachiei, unde tatăl mieu încă mai 'nainte a fost învățat carte și unde s'au hirotonisit diacon și preot de Grigorie Episcopul Râmnicului, cum adevereză cărțile ce am găsit la casa părintescă în cât, încă de când am fost în vîrstă de 6 ani am cunoscut pe Sfinția Ta, aflându-te în vîrstă de voinicel. Iar unde ai petrecut mai mult vremea tineretilor nu știu, depărtându-te pe Valahia.

Acésta numai știu, că din tînără vîrstă alegînd cinul călugăresc, nici odată nu te-ai depărtat de aleșii părinți duhovnicești pînă când ai ajuns și Sfinția Ta în vîrstă și în starea acelor prea cuvioși bătrîni, și cum dupre Evanghelie, lăsînd pre tata și pre muma, pre sora și pre rudeni ai alergat în urma mirelui ceresc ca o fecióră curată și cu tot felul de fapte bune înpodobită. Iata dar nevoința cea bună te-ai nevoit și marea acestei vieți cu vitejie duhovnicescă o ai petrecut; pentru care te aștepta cununa răsplătirii în ceriuri, pre care ți-o va da Domnul în ziua aceea, dreptul judecător dînpreună cu toți cei ce iubesc dumnezeescă arătarea sa. Lăngă acestea te înștiințez că trei ani și mai bine socotesc că sînt, de când iarasi cu prea cinstitul și prea cuviosul bătrîn Kir Serapion am scris Sfinții Tale din Ploești, cu carele și acum 'ți scriu (din) București. Și de la Ploești între altele am fost scris Sfinției Tale că ți trimit și o pîreche metanii frumoase din Ierusalim, însă din zavistia Satanei, când am dat scrisórea, nu știu cum m'am uluit de am uitat să dau dimpreună și metaniile, și pre urmă găsindu-le în ladă atît de mult mi-a părut rîu, în cât de mi-ar fi fost prin putință asi fi alergat în urma prea cuviosului bătrîn să i-le dau, ei nu era putință, fiind trecut în mijloc mai mult de șase cêsuri de la plecarea prea cinstitului bătrîn. De care înaintea lui Dumnezeu te

încredințez, că întemplantarea așa a fost cu adevărat și prea cinstitul bătrân la acesta întru nimic n'a fost vinovat nici perdând metaniile, nici tănuindu-le a nu le da Sfinției Tale. Și acele metanii împreună cu alte multe lucruri ale mele le-am pierdut din pricina răscolnicilor apostatați, cari au sărăcit lumea și au pustiit pământul, însă precum a făcut așa au și găsit de la Dumnezeu. Și acum mult necăjit fiind și căit, căci m'am făcut Igumen neavând nici o dată liniște și odihnă în suflet din pricina multelor judecați, fiind Monăstirea și însărcinată cu gréle datorii, și dărăpănată în tot chipul și moșiele robite la arendași pentru alte datorii, altele de tot pierdute de la mâna Monăstirei din réua chivirnisire de mai înainte și cu puțin venit acum rămase, cum mai pre larg 'ți va povesti prin viu glas prea iubitul părinte Serapion. Cu toate acestea nu mi s'a odihnit duhul a nu mă arăta cu alt ceva cât de puțin, cătră bătrânețele Sfinției Tale în locul metaniilor ce s'a pierdut și spre semnul curatei dragostei mele și evlavia ce am cu deosebire la prea cinstită și iubită mie și prea dorită persóna Sfinției tale, și iată altă îndemănare neintemplantându-se acum, trimiț Sfinției Tale o singură rubea în locul metaniilor celor pierdute și câte-va cofeturi din prisosul ce au rămas de la prasnicul Sfinților Apostoli, ca să mănânce cofeturi și să bea apă rece ca cum te-ași cinsti în sumă aici cu dulcătă și cu cafea. Am dat și părintelui bătrânul Kir Serapion iarăși o singură rubea pentru ajutorul cheltuelei la drum după puterea îndemănării de acum. Și de va voi Domnul ca să ne mai vedem cu ochii cei simțitori, bine vom cuvânta pre Domnul mulțumindu'ri, iar de nu, fie voea Domnului: ca al Domnului iaste pământul și plinirea lui. Însă mă rog spre óreși care mângâere a-mi scrie cu mâna Sfinției Tale cu cine vei găsi mai curând și cu siguranție, cum și eu scriu Sfinției Tale cu mâna mea, și să nu mă uști și pe mine, mă rog, la sfintele rugăciuni, ca să mă izbăvescă și pe mine din gura leului și să mă spăsească întru împărăția cereștii moșteniri împreună cu aleșii săi Domnul. Și rămâiți

Al Sfinției Tale

întru Domnul cu totul plecat
și smerit fiu.

1823 Iulie 15.

Naum Apostolenu.

Notă. Ori cari din Sfinții Părinți ai sfântului Sobor mă vor fi știind și și vor aduce aminte de nevrednicia mea, mă rog, să le sput de la mine smerita frățescă închinăciune cu totă căduta evlavie. Eu fiind născut la létul 1764 Noemvre 27, cum am găsit scris de tata-mieū, urmez acum anul al 59 de la nașterea mea, atăția ani avênd cu lăcuința în Valahia unde și părinții miei și moșii miei despre tata sunt îngropați și socotesc că satu de 70 ani vei fi, sau aprópe, după vârsta ce țiiu minte că te aflaî când eram de 6 ani; iar moșii miei despre mumă, au rēmas în Eptapol cu nēmul militarilor lor și am însemnat numele moșilor miei despre tata și de pre mumă spre pomenirea lor, în cât și acestea sunt vrednice de cuvênt.

Prea cinstitului și prea cuviosului și prea alesului între duhovniceștii părinți, Sf-Sale Părintelui Kirio Kir̄Climent Ieromonah și duhovnic din sfânta Monăstire Nēmțul a Moldaviei cu cinste și cu smerită evlavie să se aducă.

Epistola lui Naum către un amic al său din copilărie, Climent trăitor în Monăstirea Nēmțului, în care ne dă însuși Naum însemnări pozitive despre origina și ocupația sa.

Prea Sfințite și de Dumneđeū alesule Stēpâne, tainic și credincios cuvênt aduc Prea Sfinției Tale.

Ca un patriot îndrăznesc și credincios Patriei pre sinem marturisesc înaintea lui Dumneđeū și alēsei de Dumneđeū Stēpâniri. Fiind-că dumneđeescă Pronie au ales pe prea Înălțatul nostru Domn oblăduitor Patriei Mariei Sale și pe prea Sfinția Ta Archipăstor asemenea Patriei Prea Sfinției Tale, cadesă atât Înălțimea Sa cum și Prea Sfinția Ta ca, după cum dice Apostolul, ca niște slugi ale lui Dumneđeū să fiți întru tóte urmētori lui Dumneđeū. privind și urmând pururea la legiutele lucruri ale Patriei necăutând în fața cuiva, mai vērtos a acelora cari întrebuițēza regalăcuri cu înteresuri și cu voe veghiată, de voiți să aveți pace cu Dumneđeū pentru zidirea legiuitelor lucruri ale Patriei

care s'au calcat și s'au defaimat, și pentru punerea judecă-
ților în sfânta orânduială ca un lucru dumnezeesc, spre răs-
puns bun la înfricoșatul județ al lui Christos Dumneșeu.
Legiuitile lucruri cele politicești și cele bisericesti, sunt cu-
noscute Stăpânirilor lor, cărora capete și începători pré
Înalțatul nostru Domn și pré Sfinția Ta sânteti, din dumne-
dească Pronie aleși. Lucrurile dar cele politicești să zidesc
și să păzesc după pravilele politicești; iar lucrurile cele
mônăstirești să zidesc și să păzesc duple aședământurile
fericiților Ctitori și acestea în vreme de nevoe sunt datore a
ajuta Patria fie-care duple puterea sa. Și spre siguranța chi-
vernisirii, în fieș-care an la sfeti Vasile sați după Bobotéză
a trimite, sați Igumenul însuși a aduce catastih curat de tot
venitul și de cheltuiala la Stăpânirea țarei, ca să se cunoscă
a fieș-căria Mônăstire starea și vrednicia sați nevrednicia
chivernisitorului ei, prin băgare de samă și privegherea ôreș-
cărora cinstiți și cu frica lui Dumneșeu bărbați într'adins
spre acésta orânduiti. Ci și un Ierarh despre partea sfintei
Mitropolii, pre-te tôte bisericile țarii, spre a privighia prin
trimiși taînici pentru purtarea fie-căria povățuitor bisericesc
mônăstiresc și al bisericilor de mir; în cât anaforale pentru
pricină călugarești și preotești și protopopești prin Exarh să
se aducă la Stăpânire. Lipsește dar acésta, a să urma
fieș-care lucru al Patriei, după pravilele Patriei și lucru-
rile mônăstirești duple aședământurile fericiților Ctitori, ori
slobode de sunt, ori închinare la locuri streine, ori la spi-
taluri; că așa iaste plăcut lui Dumneșeu și așa Stăpânirea
politicască și bisericască va avea pace cu Dumneșeu. Iar
pacea lui Dumneșeu în vreme sa arată cu blago-lovenie
întru tôte, cum și judecata lui Dumneșeu să arată cu pe-
dépșă cum am vedut cu ochii și am pătimit. Iar alte a-
flari ale minții omenești înprotiva legilor Patriei și înpro-
tiva aședământurilor fericiților Ctitori atavea sânt înproti-
vitore împăciuirei cu Dumneșeu. Intre alte ctitorești așe-
dământuri ia te și acesta: ca din părinții fieș-căria Monas-
tiri, când nu sa vor gasi vrednici de povățuitori, atunci

să se facă de afară povățuitori. Sluga dar Pré Sfinției Tale, cu toate că rasofor sânt tuns de la Sfânta Episcopie a Râmnicului, însă în cinul al doilea, în mantie sânt tuns în sfânta Monastire a Horezului și de mă voiu socoti destoinic, dreptatea mă da loc de a fi acolo povățuitor. Asemenea și Sfinția Sa Kir Grigorie Arhimandritul proin Vie-roșan, fiind calugar de la Sfânta Episcopie a Râmnicului, ca unui cuvios în viața și vrednic întru procopsela, i se cuvine scaunul Sfintei Episcopii Râmnicul, și nadăjduesc a fi plăcut înaintea lui Dumneșu și a stăpânitorilor Patriei cum și sluga Prea Sfinției Tale mă făgăduesc în totă rămășița vieții mele a mă osteni și a lucra după putință cu ajutorul lui Dumneșu tot ce va fi de folos Patriei, după cum și acum lucrez când am vreme și prilej despre căutarea chiverniselii vieții mele. Acestea toate găsindu-se cu cale de Prea Sfinția Ta să vor face cunoscute Înălțimei Sale și la tot prea cinstiți Divan, citindu-se deosebi prin Logofet de taină.

1825 Februar 3.

Al Pré Sfinției Tale
pre mica slugă

Naum Protosinghel.

Epistolă tainică prin care Naum să recomandă buneii voinți a Mitropolitului Grigorie descriind și starea Monastirilor.

C. Erbicenu.

(Va urma).

PREDICA

Cu ocaziunea celebrării cununiei tinerilor George C. Ventu absolvent al Facultății de Teologie din București și Maria născută Buzescu ce a avut loc la 4 Septembrie anul curent, Prea Sântitul Episcop al Eparhiei Hușilor D. D. Silvestre a ținut în biserica Sf Ilie din orașul Bărlad, în prezența unui public foarte numeros, următoarea cuvântare :

Iubiți Creștini,

Ocaziunea ce a motivat oficiarea mea astăzi în acest sânt locașu, îmi impune datoria de a vă întreține câteva minute cu o învățatură asupra cuvintelor Sântului Apostol Pavel către Corințeni, care dice : „Celor căsătoriți poruncesc nu eu, ci Domnul : „femeia de bărbat să nu se despartă“ Și legatutea cu femeie, nu căuta deslegare (I Cor. VII, 10 27).

Iubiți mei,

Nici un om cu mintea sănătoasă, nici un om care cunoșce și este doritor de binele și progresul moral și chiar material al omenirii în genere, nu cred să nu recunoască, că primul element constitutiv al societății este căsătoria, este legătura legală pe viață a doi indiviți, bărbatu și femeia, este familia. Asemenea legătură, fiind bine-cuvântată de Dumnezeu, îndată după crearea celor întâi omeni, prin cuvintele : „Creșteți și vă înmulțiți“, și recunoscută și de unicul său fiu Iisus Christos, prin participarea la nunta din Cana-Galileei, este sântă și cu totul bine-făcătoare pentru omenire. Sânta noastră Biserică, în baza învățăturilor descoperite de Dumnezeu, recunoscând marea însemnătate și marele folos ce aduce omenirii căsătoria după lege, sau legătura unui bărbat cu o femeie pe totă viața a numit-o taină. S-tul Apostol Pavel după ce învață dicend : „Bărbaților, iubiți-vă femeile vostre precum și Christos a iubit biserica și pe sine s'a dat pentru ea“. și după ce arată ce fel trebuie să fie iubirea reciprocă și strânsa legătură dintre bărbat și femeie dice : „Taina acesta mare este“. Iată pentru ce Domnul dice, prin Ap. Pavel, celor căsătoriți : „Femeia de bărbat să nu se despartă“. „Și legatu-te-ai cu femeie nu căuta deslegare“.

Iubiţilor,

Legătura pe viaţă a bărbatului cu femeia, care trebuie să fie făcută pe bazele unei dragoste reciproce are urmările cele mai frumoase şi mai bine-făcătoare atât pentru căsătorii şi fiii lor, cât şi pentru întreaga societate din care face parte. Legătura pe viaţă a bărbatului cu femeia îşi are urmările sale frumoase şi bine-făcătoare, mai întâi pentru ei înşii, căci împlinindu-şi o datorie sănătă, se bucură împreună de fructul ostenelelor lor de di şi de nopte până la moarte. Al doilea sunt frumoase şi bine-făcătoare pentru fiii şi ficele lor; căci aceştia vedând în părinţii lor un model de traiu bun, un model de dragoste reciprocă, un model de activitate dreaptă, onestă şi neîntreruptă, un model de credinţă, speranţă şi dragoste către Dumnezeu, un model de dragoste către aproapele, şi prin urmare de respectarea drepturilor lui, un model de ordine şi respect a celor mai mici către cei mai mari şi a tuturor împreună către părintele de familie, un model de dreptate către servitori; ei şi ele, vreau a dice fiii şi ficele lor îşi apropie asemenea direcţiune, şi când şi înşii devin familiari şi membri ai societăţii cetăţene, fără mari greutateşi se pun de îndată pe muncă şi viaţă onestă în toate raporturile. Lor nu le vine greu de împlinit nici legile Dumnezeieşti nici cele omeneşti, căci ei în casa părinţilor lor le-au vedut practicându-se şi s'au deprins în mic cu ordinea, cu munca onestă şi cu raporturile de respect şi dreptate către mari şi mici. Acum când în sinul familiei se formeză asemenea omeni, de la sine urmədə şi se învederədə şi bucuria nespūsă a părinţilor, şi folosul cel mare al naţiunii, din care face parte.

Să vedem acum şi ce să cere din partea celor ce se decid a se căsători, pentru ca căsătoria să dureze, şi la rândul lor şi ei să fie fericiţi, şi fiii lor şi societatea în genere. Mai întâi cel ce să decide a intri în căsătorie, bărbat sau femeie, trebuie să se hotărască în mîntea sa că numai moartea pōte să rupă asemenea legatură; al doilea ambii să se hotărască să împartă bunurile şi să supōrte greutăţile ce le ar întâmpina în viaţă până la moarte; al treilea ambii să se hotărască, ca cum ar fi unul, că dăruindu-le Dumnezeu copii, să se îngrijască din resputeri pentru buna creştere şi cultura lor, dându-le direcţiunea cea mai bună, spre a deveni folositori pentru ei înşii, sufleteşte şi trupestē; buni şi folositori în cas de nevoe şi pentru părinţi sprijinindu-i şi menajindu-i la bătrîneţe; buni şi folositori pentru patria lor, susţinend'o din totă inima, care cu avutul lor, care cu capacitatea, care cu braţele, fie prin muncă fie prin armă. Numai o hotărfire anticipată de felul acesta, pōte să facă ca legătura nuntală să dureze până la moarte. Căci de ce multe dintre căsătorii nu durěză astăzi la noi? De şi mulţi dintre D-vōstră nu sunteţi necunoscători de asemenea cause nu cred însă de prisos de a vē spune şi eu câteva dintr'ânsele. Nu durěză asemenea căsătorii pentru că căsăto-rinđii, sau sunt deprinşi cu diferite năravuri rele, sau sunt rēucrescuţi, neavēnd nici frica de Dumnezeu, nici ruşinea de omeni, gāndind că tot ce le trece lor prin minte, în puterea

libertății ce au, pot face, și este bun și folositor; sau sunt desperați, neavând credința nici în Dumnezeu nici în o drăp-tă judecată a lui, susținând ideia că totul să închee în viața pământească pentru care și dic că de ce trăește omul pe lume, dacă nu să petrecă; sau se însoră și se mărită numai pentru bani, fără să aiba cât de puțină dragoste și afecțiune unul către altul, pentru care, și dic în sine, îl iau, sau o iau, ca să am cu ce petrece, și în urmă, dacă nu voi fi satisfăcut în plăceri, iată tribunalul. Apoi când se căsătorește cine-va cu asemenea idei preocupate, când un tânăr de exemplu se însoră nu cu ideia ca să fie un bun gospodar pe viață, și o tânăra se mărită nu ca să fie o credincioasă soție, o bună mamă și gospodină iarăși pe viață, ci numai să petrecă, bine înțeles că căsătoria nu poate să dureze. Atunci îndată se ivesc felurite preteste. drepte și nedrepte adevărate. „Unde-i dragoste puțină lesne-i a găsi pricină“ dice proverbul român. De aci apoi certe și neînțelegerile, de aci scandalele, de aci exemple rele pentru copii, dacă-i au, și deranjamentul în creșterea și cultura lor. Mai departe tribunalul decide divorțul. După divorț, evident, urmăză alt-fel de împrejurări nenorocite, care numai ca exemple bune pentru copii pot fi luate. Iată încă odată, pentru ce poruncește Domnul, prin gura S-tului Ap. Pavel, celor căsătoriți: „Femea de bărbat să nu se despartă“ și iarăși: „Legatute-ai de femeie nu căuta deslegare“. Vădând deci, iubiții mei în Domnul, tristele urmări ale căsătoriilor nestatornice și făcute numai pe calcule, sau din fantasil și plăceri dinafarice, cei ce aveți de făcut asemenea pas, feriți-vă ca de foc, de al face pe asemenea base, periculoase ci făcându-l, hotărâți-vă din nainte ca numai mărtașă să vă despartă; hotărâți-vă, și atunci veți vedea, cum toate greutatea se vor ușura, și toate amărăciunile se vor îndulci. Cu chipul acesta, bine-cuvântarea Domnului fiind peste voi, veți dobândi și sufletele și bunuri de ale lumii aceștia veți face fericiți și pe fiii și fiicile voștre și pe țara în care v'ați născut; cunoscând că edificiul cel mare, care trebuie să fie scump fie-cărui român, vreau a dice Patria, se fortifică cu petre solide, adică cu gospodari statornici, onești și laboroși iar nici de cum cu omenii cari nu cred, nici nu respectă nimic. Amin.

CRONICA BISERICĂSĂ.

Biserica ortodoxă autocefală sârbă de Carlovetz.

Majoritatea sârbilor, cari locuiesc imperiul *Austriei*, o formeză emigranții din fostul regat sârb, și din Bosnia și Herzegovina, fugiți din cauza Turcilor. Sârbii din regatul sârb, începând emigrarea lor peste Sava și Dunărea în provinciile fostului regat ungar, în curând dupe lupta de la Cosova („Câmpul mierlei“), la anul 1389, au continuat neîntrerupt acea emigrare în cursul secolului al 15, și primei jumătăți din secolul al 16. De la începutul jumătății a doua din secolul al 16 acești emigranți au fost necesități să stea pe loc, căci și acele provincii ale regatului Ungariei, unde fugeau din cauza turcilor, au fost cucerite de ultimii, ca și provinciile sârbe. Dar la finele secolului al 17, când Ungaria a fost luată de la turci, de către austriaci, și, ast-feliu, s'a făcut din nou posibilitatea de fugire, patriarhul *Arseniū Cernoieci* de odată a scos cu sine, din provinciile sârbe, o mare colonie de emigranți. Emigrarea bosniacilor și herzegovinenilor, în fostul regat Ungar și în posesiunile dalmatice ale fostei republici Venețiane, să referă mai ales la continuarea secolului al 16, parte asemenea și la finele secolului al 17.

Provinciile, unde au emigrat, și unde locuiesc sârbii fostului regat sârb, în Austria, sunt: *Banatul Temesiōrei* (partea apusână), *Unyaria* propriă (mai ales unghiul sud estic al ei, între Dunărea și Tisa, formând așa numita Bacica), *Srem* s'au *Sirmiu*, și *Slavonia*. Provinciile austriace, unde locuiesc emigranții din Bosnia și Herzegovina, sunt: *Croatia*, *Istria*, *Dalmația* occidentală, parte *Slavonia*.¹⁾

În timpul de față, în tot cuprinsul imperiului Austro-Ungar, sunt sârbo croați: în Austria 563,615, iar în Ungaria—2,325,747. Dupe profesiuni sârbii austro-ungari cu greu să pot precisa, lipsind date positive iar acele, cari sunt, nu par a fi probabile. În tot imperiul Austro-Ungar se dice, că ar fi numai aproape 3,000,000 ortodoxi, din cari nu sunt numai sârbi, ci și români... Intre cei 10

1) E. E. „Галубинскій Краткій очеркъ православнй церкви“., Mosqua, 1871. pag. 604, 605.

prelați greco-orientali (ortodoxi) din Austro-Ungaria sunt 2 în Austria, 8 în Ungaria, din cari I. P. S. *Silvestru Moraru*, arhiepiscop, patriarh greco-oriental și Mitropolit al Bucovinei și Dalmației (de la anul 1881), având rezidența la Cernăuți.—I. P. S. *Miron Romanu*, arhiepiscop și mitropolit al românilor greco-orientali (ortodoxi) din provinciile coronei Ungariei, având și rangul de consilier intim (de la anul 1875), având rezidența în Hermanstadt (Sibiu), ambii *români...* ¹⁾.

În luna April anul 1690 *Leopold*, imperatorul Austriei, a publicat un manifest către popoarele din Albania, Serbia, Mesia, Bulgaria, Macedonia, Iliria și Rascia, ca dânșii să se prepare pentru răscolă contra turcilor, spre a-și apăra libertatea lor și cristianismul. El le-a promis toate drepturile și privilegiile, pentru a să administra sub „despotul“ (principele) lor *George Brancovici*, pe carele, încă la anul 1683, l'a recunoscut „stăpân moștenitor al Sirmului și provinciei Ianopoliei“, cu toate că a întârziat de a-l introduce în stăpânire până în viitor. Sârbii, preparați deja de douăzeci de ani de către austriaci, au consimțit din totă inima la acel manifest, și s'au pus la dispozițiunea patriarhului lor, *Arseniū 3 Cernoevici*, căruia imperatorul i-a scris și în particular. Însă, din cauza greșelilor generalilor austriaci, au fost necesități să se retragă grabnic din provinciile sârbe peste Dunăre. Tot așa trebuia să facă și sârbii, spre a scăpa de urgia turcilor. Și iată, după invitarea generalului Senkendorf, aproape patruzeci mii (40,000) familii din Albania nordică, Serbia veche și Herzegovina au urmat după patriarh în Austria, ducând cu sine arhivele, sicriile foștilor lor regi, și alte lucruri scumpe pentru tradițiunea poporului sârb. Acești sârbi n'au fost simpli fugari, ci un popor organizat, semj-independent, înarmat. Guvernul austriac de atunci, fiind suspect și viclen, imediat a încarcerat pe „despotul“ *George Brancovici*, carele nu de mult era onorat, și l'a ținut închis până la mărtea lui („despotului“), carea a urmat la 1711. ²⁾.

În luna August anul 1690 a sosit patriarhul sârb, împreună cu cei cu dânșul, în Slavonia de jos și în Sirmiu, a trimis imperatorului Austriei o delegațiune cu cererea de a confirma în scris privilegiile promise, și mai ales, ca toți sârbii ortodoxi, atât acei, cari

¹⁾ *Almanach de Gotha, 1888, pag. 575, 585.* I. P. S. *German Angelici*, având rezidența în arlovetz, este arhiepiscop, patriarh greco-oriental (ortodox) și mitropolit al națiunii sârbe în cuprinsul imperiului Austro-Ungar.

²⁾ Familia *Brancovici* a fost una din cele mai illustre familii sârbe din adâncă vechi, e până în timpul modern. Ea să derivă de la „Bran“ nume propriu, care în limbele slavice înseamnă luptător, brav. În urmă această familie sârbescă a trecut și în țările române, numindu-se „Brancovenu“. Familia Brancovenu, atât de ilustră în România, prin faptele nemuritoare ale reprezentanților ei, s'a înrudit cu familiile „Basarab“ și „Bibescu“, tot atât de cunoscute în România din timpurile mai vechi până în zilele noastre. Familia Basarab, după opinia d. *George Sion*, membru al Academiei Române, să der-vă de la satul *Pasarovitz*, din Serbia austriacă, unde s'a încheiat cunoscuta pace între turci și austriaci, la anul 718, p. în carea pace *Oltenia* (Banatul Craiovei) s'a cedat austriacilor... Despre familia „Brancovici“, „Brancovenu“, „Basarab“, „Bibescu“ s'a scris mult de învățații sârbi, unguri, români, dar părerile lor asupra originii și derivării acestor familii diferă cu totul. (*Dionisiu Fotino... „Istoria generală a Daciei“, traducere de d. George Sion, București, 1853, tom. 2, pag. 5, 21, 133, 134, 135).*

aū emigrat, cât și cei cari trăiau de mult timp în Ungaria, să fie sub administrarea patriarhului, carele să se alegă liber de popor, de care patriarh trebuie să depindă toți prelații ortodoxi din imperiul austriac,— ca de patriarh să depindă toate mănăstirile și bisericile ortodoxe, împreună cu averea lor,— ca averea ortodoxilor, cari mor fără moștenitori, să devină proprietate a casei patriarhale,— ca calendarul Grec, adică ortodox, s'aū Iulian, să fie în usul bisericii ortodoxe sërbe din Austria, fiind un privilegiu etern și exclusiv al ortodoxilor. Tote aceste condițiuni aū fost explicate și desvoltate în patru decrete imperiale de la 21 August, 11 Decembrie anul 1690 de la 20 August 1691, și de la 4 Marti 1695.

Emigranții sërbi aū ocupat locurile în provinciile: Slavonia, Bačica, pe malurile pustii ale riuilor Tisa și Maroș, parte pe malul drept al fluviului Dunărea, între orașul Pesth și Comorn. Populările aceste s'aū făcut nu în același timp. Sërbi și, împreună cu dânsii, câte odată *Românii*, să mută și mai pe urmă. Ivirea emigranților a produs înrîurire și în acele localități, unde între emigranți a început a se introduce *unia*, adică în Croația nordică, și Sirmiu. În Croația, anume în comitatele (județele) de Varajdin și Crig, încă de la începutul seculului 16, aū fost episcopi ortodoxi, cari aveau rezidența în mănăstirea „Marce“. La anul 1678 episcopul *Paul Zorică* a primit unia, dar, peste patru ani, a fost isgonit, și a fugit la Agram, actuala capitală a Croației. Succesorul său, *Isaia Popovici*, hirotonit în Bulgaria, de către mitropolitul de Sofia, pentru liniștirea turmei, a primit acum confirmare și de la patriarhul *Arseniū*. În Sirmiu episcopul unit a rămas fără turmă. Prima clasificare exactă a eparhiilor s'a făcut nu mai peste cinci ani după prima emigrare... ¹⁾

La anul 1695 imperatorul Austriei a confirmat șapte episcopi sërbi ortodoxi, desemnați de patriarhul *Arseniū*, la eparhiile din Carlstadt, Segedin, Temeșuar, Budim (Ofen), Mohaci, Versatz și Varajdin. Episcopul de Marce, în Croația, carele a ocupat scaunul episcopal încă până la sosirea lui *Arseniū*, asemenea a recunoscut autoritatea lui, în virtutea privilegiului imperial, din anul 1690.

În *Ipec*, vechia capitală a puternicului rēgat sərb, și rezidența patriarhului sərb, nu era patriarh după plecarea lui *Arseniū*. Guvernul turcesc n'avea încredere în episcopii sërbi rămași, spre a face alegerea de patriarh, și de acea a însărcinat pe patriarhul de Constantinopol să desemneze acolo pe o persoană de încredere, după aprecierea lui, și patriarhul din Constantinopol a desemnat pe un grec, anume *Callinic*, carele a și sosit la *Ipec*, la anul 1696.

La anul 1700 Petru I, regele Rusiei, trimite sërbilor austriaci,

¹⁾ Архимандр. Арсений. „Дѣтописъ церковныхъ событій“, Petersburg, 1880, pag. 681. 684. Această carte importantă, intitulată „Analele evenimentelor eclesiastice și acelor politice, cari explică pe cele eclesiastice, de la nașterea lui Christ până la anul 1879“, conținând aproape 900 pagini, compusă de p. arhimandrit *Arseniū*, actual membru al comitetului de censură pentru cărțile religioase din Petersburg, este foarte importantă, interesantă, poate unică în felul său în literatura rusă. De acea mă servesc mult cu această carte, însemnată mai ales pentru orientu ortodox.

după cererea patriarhului Arseniu, adjutore bănești, și cărți pentru serviciul divin; tot asemenea face și sârbilor din Dalmația.

La anul 1704, în luna Iuniu, a decedat episcopul sârb unit al Slavoniei, Petru Liubibraticî. El trăea la Pacraci, unde a cumpărat casă, închinând la ea multe moși. Ca succesor al lui s'a desemnat nepotul lui, Ioan, carele era să plece la Agram (Zagreb), spre a primi hirotonia, de la arhiepiscopul catolic de acolo. Dar înainte de a să împlini această, patriarhul Arseniu a cumpărat de la Ioan și casa, și biserica, cu toate atenanțele lor cu suma de una mie florinî, iar pe însuși Ioan l'a îndemnat, ca să se ascundă. De ore-ce toți sârbii ținău partea patriarhului Arseniu, apoi imperatorul Austriei nu l' contradicea pe Arseniu, spre a hirotoni la Pacraci pe un episcop ortodox. Arseniu avea rezidența în orașelul st. Andreiu, aproape de Ofen. Plecând la Viena, pentru afaceri, a decedat acolo, la 24 Octombrie anul 1706. Patriarhul sârb Arseniu a fost transportat de la Viena, și înmormântat la mănăstirea Cruședol, cea mai renumită în actualul patriarhat de Carlovetz.

La anul 1707 a avut loc adunarea poporului (congres) sârb din Austria, pentru a alege succesor patriarhului Arseniu. S'a ales *Isaia Diaconici*, episcop de Temeșwar, dar el a fost confirmat de imperatorul Austriei sub numirea de arhiepiscop și mitropolit numai, iar nu sub cea de patriarh. El a strămutat scaunul arhiepiscopal din orașelul St. Andreiu în mănăstirea Cruședol.

La anul 1737, Iuniu 6, când urma cel mai crâncen război între austriaci și turci, a decedat la Belgrad mitropolitul sârbilor austriaci—*Vicentiu*. Generalii imperiali austriaci au ajuns depar e în posesiunile turcești, pătrundând în Serbia vechiă și Bosnia, au luat orașele Niș și Novi-Bazar, și au răspândit un manifest către sârbii și bulgari, invitându-i a să rescule contra turcilor. *Arseniū 4 Ioanovici*, patriarh sârb, a crezut, că este timp oportun, spre a scăpa de jugul turcesc, și de aceea a ridicat contra turcilor tot poporul sârb. Dar în luna Octombrie, din cauza că austriacii au fost bătută de turci, a fost necesitat să fugă, împreună cu austriacii, cari să retrăgeau. Imprenuă cu Arseniu au eșit din Serbia 20,000 sârbii, dar vr'o jumătate din ei a murit de sabia turcilor și de boale. Arseniu a sosit la Belgrad, și a fost recunoscut patriarh a tuturor sârbilor. În Septembrie anul 1739, înainte de a se lua orașul *Belgrad* 1)

1). În timpul domniilor lui *Constantin Maurocordat* izbucnește un război între ruși și turci, în care să amestecă și austriacii, ca aliați ai rușilor. În acest război, care ține de la 1736 până la 1739, austriacii sunt cu totul bătută de turci, iar rușii, deși câștigă câte-va lupte, și cuprind Moldova și Muntenia, totuși sunt necesitați, prin pierderile austriacilor, a părăsi și dânsii țările române... Austriacii, prin pacea de la Belgrad, din anul 1739, perd iarăși *Oltenia* către turci, prin care această parte de țară este din nou alipită către *Muntenia*. Austriacii, cari la început erau atât de iubiți de munteni, nemulțumesc în culme populațiunea din Oltenia, și o fac să se convingă, că era tot așa de rău sub domnia austriacă, ca și sub cea turcească. Acest război, în care rușii jăfuesc cumpărit țările române, înstreineză mult pe români și de ruși, și i arată sub o față cu totul alta, de cum îi veduse în timpul lui Petru cel mare. Să formeză în țările române un partid, inamic rușilor. Ast-fel încep u încetul românii a se încredința, că nu putea să ie mergă bine sub nici o stăpânire străină, și de pe atunci începe prima zămislire a unui partid național între români țerilor de la Dunăre... (A. D. *Xenopol*. „Istoria Românilor pentru gimnaziu și licee“, Iași, 1886, pag. 151, 152)

de turci, Arseniu, împreună cu alți serbi, a trecut Dunărea, și și-a ales de rezidență permanentă orașul *Carlovetz*. Pentru pierderea autorității eparhiale peste Dunăre guvernul austriac l'a recompensat pe Arseniu cu adausul sumei de 3,000 florini la salariul, pe carele l primea din timpul patriarhului Arseniu Cernoevici, adică pe an 6,000 florini, în total 9,000 fl. anual... ¹⁾

La anul 1741 în Austria toți nobilii de confesiune ortodoxă sunt privați de dreptul de a avea moșii proprii, și, din această împrejurare, spre a nu fi împedecați de a avea moșii cu *robi*, mulți nobili trec la catolicism și unie. În Croația și Slavonia nici funcțiunile din comunele rurale nu puteau fi ocupate de persoanele, aparținătoare confesiunii ortodoxe...

Ioanikiu Caragea, trimis la Ipec, ca patriarh sârb, părăsește scaunul, și primește mitropolia de Chalcedona. Iată ce scrie despre acest Ioanikiu Caragea, grec, patriarh sârb de Ipec, *Vasile*, renumit mitropolit de Muntenegru: „După depărtarea lui Arseniu, grecii au reclamat sultanului, că sârbii cu patriarhul, și cu ceilalți prelați ai lor, de origină sârbă, tot-deuna sunt trădători ai imperiului turcesc, când la Rusia, când la Kesar (imperatorul Austriei), când la venețieni, și, conform acestei reclamațiuni a grecilor, actualul Sultan, Mahomet, a permis să fie patriarh sârb lui Ioanikiu Caragea. Ultimul a făcut mult rău poporului sârb, de și a fost pus în țara sârbescă cu ordinul sultanului, punând arhieriei greci, jăfuind poporul, luând *banii* cu forța. El este fericit, că este departe de Muntenegru... În fine a plecat forțat la Constantinopol, fiind izgonit de poporul sârb. Acest grec a luat cu sine mare *bogăție*, căci a jăfuit sfințele bisericii, și poporul sârb, mai ales a *prădat* patriarhia de Ipec până la ziduri, ne lăsând acolo de cât sf. reliquiî, cari să află acolo. După acea sârbii și-au ales patriarhul lor, de origină sârbă, ca și mai înainte“. Acesta a fost *Atanasiu*, sârb, mitropolit de *Scopia*, ²⁾ adică de *Uskiub*, care oraș acum să află în partea resăritenă nordică a Serbiei vechi, unde și în timpul din urmă urmăză o cîrtă mare între patriarhul de Constantinopol, și exarhul Bulgar, resident tot în Constantinopol, pentru desemnarea mitropolitului, căci la Uskiub populațiunea este mixtă, adică bulgaro-grecă... ³⁾

George P. Samurênu.

(Va urma).

¹⁾ Tot clerul ortodox sârb și român ortod x din Austro Ungaria este mult mai bine asigurat materialmente, ca clerul ortodox din regatul Serbiei și din regatul României. Acesta este trist pentru Serbia și România, și să explică prin împrejurările nefavorabile, prin cari au trecut aceste țări, dar să speră în un viitor mai bun ..

²⁾ Архимандр Арсений. „Лѣтопись церковн. событій.“ Petersburg, 1880, pag. 686, 687, 689, 692, 709, 713, 714. La 6 Ianuarie 1748 a decedat Arseniu 4, patriarhul sârbilor austriaci. El a fost un om foarte bun, milostiv, și din această cauză tot-deuna era sub înfrurirea celor, cari l încunjurau. Arhimandritul Ioan Georgievici, omul de încredere al patriarhului Arseniu 4 Ioanovicî, fiind ignorant, care ura știința și pe profesorii, a îndemnat pe patriarh să închidă școala latină, carea exista în Carlovetz, rămânând numai școala primară slavonă. . Dupe Arseniu 4 Ioanovicî să nimicească demnitățile patriarhilor sârbî din Austria. Succesorii lui Arseniu să confirme de guvernul austriac numai în demnitățile de *mitropolii*.

³⁾ „Востокъ“, Mosqua, 1885, NN. 302, 305, pag. 886 - 887.